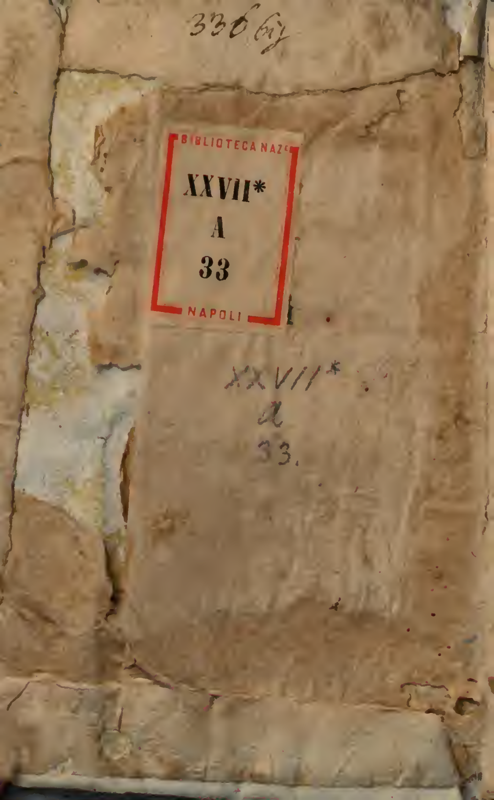

CHRISTVS IVDEX,

TRAGOEDIA

Cl. Francisci Antonij Curtij Parthenopœi.

Neap. Typis Roncalioli. Apud Castaldum. 1654.

Superiorum permissu.

Cantabiles mihi erant iusti-
ficationes tuæ iu loco pe-
regrinationis meæ.

Psalm. 118.

EMINENTISSIMO,

AC REVERENDISS. DOMINO

FABRITIO SABELLO

S·R·E· CARDINALI AMPLISSIMO.

Salernitanæ Vrbis Pastori vigilantissimo,
meoq; Mœcenati Benignissimo.

Cler. Franciscus Antonius Curtius Neap. F.

ACcipe Mœcenas, nostri noua gloria sęcli
Quod tibi dat, si quid pagina laudis habet.
Quos potui, tenero flores è cespite legi:
Vndè trahunt lucem cuncta redire volunt,

Auſpice te noſtrum felix ad ſidera carmen

Tollitur, inque Polum nobile feruet iter;

Indignũ fateor: Meque hinc dolor vrit amarus,

Oraque flammanti tincta rubore pudent.

Magne heros, meritò, quẽ purpura veſtit, & oſtrũ,

Forma ſacri cœtus, Purpureiq; Chori.

Quis poterit claris te non intexere chartis?

Atq; tuum ſemper concelebrare decus?

Qui tantum Virtute nites, Pietatis alumnus,

Vt cuncti te celebrent, ſuſpiciantq; Viri:

Deſine nos Hedera cinctos tibi dicere laudes;

Quęre, caput lauro, qui tua facta canant.

Vera loquor, tantos quoties accingor ad orſus,

Et cupio nomen tollere ad aſtra tuum,

Deficio: Oceanum laudum tentare tuarum

Formidat timida mente Camœna rudis;

Ne tuus ille meo non tàm clareſceret ore,

Quàm

Quàm culpa ingenij deteceretur honor.
Vasta minùs nostro sulcantur marmora lintre,
Et natat exiguis paruula Cymba vadis.
Qui numero poterit stellas cõprehendere Cęli,
Et quanta in Lybico littore arena iacet;
Syluarumq; leues frondes, & gramina campi,
Et volucrum pennas qui numerare velit:
Ille tuas poterit cantu perstringere laudes,
Princeps, & dignis te celebrare modis:
Sed tua ad Hesperios, ab Eoo littore virtus
Nota, Poetarum non eget ore cani:
Atq; per immensum plaudentibus àèra pennis
Ad Cęlum è terris dum vaga Fama volat;
Quin etiam cęlestis honos, cęlestia poscit
Munera, diuinas cælicus optat opes;
Ergò cape, & nostrũ exiguum ne sperne libellũ:
Accipe sincera qui tibi mente datur.

Sanctũ opus,& sanctũ munus te Principe dignũ,

Hoc magni paruum testis amoris erit.

Quòd tua si nostris cęptis afflauerit aura,

Et dederit votis vela secunda meis:

Tunc ego Mœonios ausim propè dicere versus,

Et cantare nouos altiùs ipse modus:

Tunc ego Pegasidum magnos perrũpere fontes,

Gorgoneo, & potero permaduisse lacu.

Tunc ego, te digno potero tua dicere versu,

Quæ menti tollunt robora cuncta meæ:

At nuuc sit voluisse satis, tentasseque tantùm

Materiem, & digitos applicuisse lyræ:

Te precor, exigui carmen ne sperne Pòëtę,

Non spernit Summus munera parua Deus;

Illi sit viuax æterna in sęcula nomen,

Atq; augustus honos: Et tibi fausta salus.

AVCTOR LEGENTI.

EXiguus liber est (vt cernis) Lector Amice:
Est tenue ingenium: paruaq; vena mihi;
Ordo quis hic? inquis. Quę lex, ratione libelli
Consociat versus, dissociatuè tuis?
Nulla: vagis erro numeris: nec ab ordine certo
Compositum quarit pagina nostra decus.
Cœtera quin etiam squalent: nec floris honore
Iucundi, aut cultu pingo nitente modos.
Hoc compti curent vates, quibus otia laxa;
Et studium est ardens, ingeniumq; ferax.
Ipse rudisq; & iners, spatijsq; arctatus iniquis
Temporis horrentes nil nisi fundo rubos;
Sat molles lusi cantus, ætate tenella;
Sat numeros cecinit Musa iocosa leues
Non lustrare vagis nunc mens Helicona Camœnis
Sed canere insolitis carmina sacra modis.
Ergò breues, quos hic numeros; angustaq; lusi
Carmina (vix vera carmina voce vocem)
Hæc mea pauperies donat tibi, candide Lector,
Qui potis est animus plurima, plura dabit.

IN Congregatione habita sub die 8. Aprilis 1653. fuit dictum, quod Parochus Sancti Eligij Maioris reuideat, & in scriptis referat eidem Congregationi.

Gregorius Peccerillus Vic. Gen. Neap.

Reuerendissime Domine.

DE mandato Perillustris, & Reuerendissimi Domini Vicarij Generalis Neapolitani, Ego Thomas Bottilierius vidi, legi, & attentè consideraui hoc Opus, intitulatum, Christus Iudex, Tragœdia Cler. Francisci Antonij Curtij, & in eo nihil inueni, quod Fidei Catholicę, ac bonis moribus aduersetur; ideò dignum censeo, quod typis mandetur, si placebit eidem Reuerendiss. Domino Vicario Gen. Hac die 15. Aprilis 1653.

Thomas Bottilierius S. T. D. Parochus Sancti Eligij Maioris Deputatus.

In

In Congregatione ſub die 29. Maij 1653. coram Eminentiſſimo fuit dictum, quod ſtante relatione ſupradicta Reuiſoris imprimatur.

IMPRIMATVR.

Gregorius Peccerillus Vic. Gen. Neap.

Fr. Ioſeph de Rubeis Ord. Min. Conu. Sac. T. D. Eminentiſs. Card. Philam. Theol. Conſ. S. Offic. & Congr. Secr.

Excel-

Excellentissime Domine.

TRagicum Opus, cui titulus, Christus Iudex, auidè legi, nec quidquam occurrit, quod verendæ, venerandæq; Catholici Regis Iurisdictioni aduersetur: Imò viuidum Cl. Francisci Antonij Curtij tragicis etiam in ostentis ingenium, & Christianam in promerēdis legentiam animis agnoui religionem. Quare dignum iudico, quod prodeat in lucem. Datum in Collegio nostro Macedonio quinto Idus Nou. 1654.

Excellentiæ vestræ

Seruus humillimus.

D. Vincentius Vitus
Cong. Somaschæ.

Vidit Regius Consiliarius, & Præs. Regiæ Cameræ Io: Baptista Amendola super reuisione Librorum Commiss. specialiter delegatus per S. E.

Ioannes Baptista Amendola.

Visa supradicta relatione imprimatur.
De Soto Reg. Burgos Reg. Martinez Reg.
Prouisum per S.E. Neap. die 27. *Nou.* 1654.

Anastasius.

AD LIBRVM

Auctoris Prosopopœia.

Parue Liber, totum tandem spatiare per Orbem;
Liuor Aristarchi nulla venena vomet:
Tu modò vilis eras, & plebs: nunc in ordine celso
Nobilium magno clarus honore nites:
En sopor excutitur chartis: en questus opimus,
En tibi Purpureæ copia lucis adest:
Perge igitur quocumq; libet per tela, per hostes,
Dum frueris vita, sit tibi nulla quies.
Auspicijsq; bonis fisus, ductuq; potenti
Arripe festina strenuus arma manu.
Hinc datur vt superes vitæ cuncta aspera victor,
Teq; procul mordax sit dolor, atq; metus.
Perge age, segnitiem pigris tandem excute chartis,
Assiduèq; vrge, dum licet, acer opus:
Copia cum facilis summi tibi detur honoris,
Et minimo pateant astra labore tibi:
Quis furor in tenebris ignaua per otia malle
Fœdatus semper sorde iacere graui?

O quan-

O' quantum perijt tibi temporis. Incipe tandem,
Incipe difficilem strenuus ire viam:
Abscedat fastus, tumideq; superbia mentis,
Omnis mox animi concidat atra lues;
Nascitur hac illa proles genitrice, nec antè
Quàm videat matris funera, nata perit:
Gloria namq; fugit, studio cum queritur acri,
Ast animo ingenti si fugiatur, adest:
Sic instare vides tenuem fugientibus vmbram,
Sed volucri instantes effugit illa pede:
Ergo humili iam te mergens sub tartara sensu
Abijce, nil proprię robore nixus opis;
Hinc, inquis, iactura mihi, damnumq; paratur,
Ipsaq; discrimen non leue fama subit;
Pauperies instat, morbus populabitur artus,
Me manet illuuies carceris, exul ero.
Hæc refugis vecors. Ergo sperare salutem
Desine: dumq; aura vesceris, esto miser:
O si dura pati certamina fortis amares,
Paxq; odio, tanquam res inimica, foret.
Tùm superans terræ nigrantia nubila, Cęlo
Arduus inferres, sideribusq; caput.
O' nimium felix, ò terq; quaterq; petenda
Sors grauis; hanc messem, quæ tibi fundit opum;
Paruus es, & tristis varijs agitare dolorum
Fluctibus: at properans i pede, curre, vola.
Cum fueris carptus, quamuis defendere causam,
Et nomen, facilis sit tibi fortè labor,
Tu caue defendas: Domino confide tuenti;
Pone oculos; Sacram sat tetigisse manum.

Dichia-

Dichiaratione del Primo Atto.

IL Prologo sarà la Chiesa Christiana piangendo la rouina de i suoi figliuoli, causata per la persecutione dell'Antichristo. Doppo pregato Christo da' suoi Santi, che acceleri il tempo del Giuditio, manderà Michele à scarcerare Lucifero dall'Inferno, dandogli potestà di far tutto il male, che vuole al Mondo; il quale per questo fine si seruirà dell'Antichristo, compartendoli molti tesori, e potestà di far molti miracoli falsi, ma apparenti. Sarà prefigurata la venuta dell'Antichristo al Mondo con quei due segni dell'Apocalisse; primo col Dragone, che combatterà con la Chiesa; secondo con quella bestia, che vscirà dal Mare con sette capi, e dieci corna. Comparirà l'Antichristo al Mondo come vn Rè potentissimo; volendo con dottrina, e falsi prodigij persuadere alle genti, che egli è il vero Messia: martirizarà alcuni Christiani, che gli contradiranno.

Quì

Quì finisce il Primo Atto, & uscità un Choro di Profeti esortando i Christiani alla constanza, e perseueranza contro l'Antichristo.

E C:

ECCLESIA DEI
LACERNATA, ET CORONATA.

PROLOGVS

ILLA ego, tot populos, æterno enixa Parenti,
Felixq; ante alias fæcundo viscere Matres
Languida nunc senio, viridisque effæta Iuuentæ,
Et scelera, & clades coger deflere meorum.
Tu Superûm Pater, & thalamos complexus ab æuo
Christe meos, ades, & nostros bonus aspice casus,
Tu me coniugio primis dignatus ab annis
Formoso in nemore, & vernanti in sede locaras,
Otia tunc fuerant, propriamque datura quietem
Alta quies, & pax æternæ pignora pacis.
Nec mora longa fuit, qui me genuere Parentum
Crimine rapta quies, & pax in prælia versa est;
Ergo squalentes dum demoror aduena terras,
Arma manu tractanda mihi, repetendaq; sæuo
Marte quies? ecquos sine luctu, aut cladibus annos
Duximus! ecqua meis caruerunt secula bellis!
Infans in lacrymas data sum, crudelibus Infans
Dam nata exiliis, & Auerni saucia telo,
Nec dum firma satis, stabilisq; adoleuerat ætas,
Cum vix me pelago, Cæloq; ruentibus vndis
Eripui, Phariam rabiem, Lagique furentis
Sceptra tuli, quoties auido mea uiscera ferro
Depastus furor Assyrius! quid cætera flendo
Exequar? haud quamquam capiti Iudæa pepercit
Ira meo: non & membris Romana potestas.
Si quando fessam tortor vibrare securim

Destitit, abstinuitq; meis ceruicibus ensem,
Continuò fluctus in me, Scyllæque procellas
Concitat impietas Vatum malè fida, Deique
Interpres, nunc me gladij, nunc æquora vexant
Alternis, labor alter adest si cesserit vnus,
Sed non magna queror, longè maiora supersunt
Funera: Templa dabit flammis, populabitur Aras
Eximet, noua iura feret, noua Numina condet;
Vbera queis populos alui fœdare veneno
Certabit, septemq; mihi quæ Balnea coniux
Struxerat, eluere vt labes & crimina possem
Disijciet, rapiet torques, auroq; micantem:
Qui mihi coniugij pignus, datus annulus hæret
Atteret, heu quanto spumabunt arua meorum
Sanguine! quot gladio! subita quot mortem cadentes
Aspiciam miseranda Parens! heu barbarus ensis
Natorum quoties lacerabit funere matrem!
Parce metu, mea progenies, neu tempus in vllum
Cede malis, dabit, & vires, & præmia vester
Digna Pater. Vos, vos miseros, qui talia genti
Fata meæ, tantosq; pijs inferre labores
Audetis, multò uobis grauiora luendum
Exitia, & clades. In uos iurabit Olympus,
Motuq; implacido fundens immugiet Orbis,
Pallida nox Solem rapiet, nec sidera reddent,
Grandine tecta ruent, & toto fulmine colles,
Sæuiet horrisonum pelagus; vaga flumina lymphas,
Astra diem, fruges tellus auersa negabit,
Et rapidis tandem considerent omnia flammis.
Maxime tu Iudex hominum, qui proximus instas,
Tu casus solare meos, tu fontibus æquas
Redde vices, meritosq; meis pro cladibus ignes.

ACTVS PRIMVS.

Abel, Noè, Abraham, Moſes, Dauid, Io: Baptiſta, D. Petrus, D. Paulus, Chriſtus, Michael.

Ab. REX hominum, ac sũmo proles æquęua Parẽti,
Qui nos in patrijs tecum conſidere Regnis,
Aeternaſque iubes vnà tibi dicere laudes;
An modus vllus erit, votis, precibuſq, tuorũ,
Flecte oculos precor, & terris pia lumina fige
Nate Deo, quid adhuc cineres, atq; oſſa piorum
Squalida morte iacent, triſtique fluentia tabo?
Quorum alia aut ſcopulis illiſa, aut merſa ſub vndis
Pontus habet, ſaxorum alijs grauis incubat agger:
Hæc data preda auibus pendent ſuſpenſa per auras,
Illa vel in media canibus lacerantur arena;
Ergo etiam poſtquam gladios, Regumque furores,
Verberaque, & rapidos etiam ſuperauimus ignes,
Hæc indigna Lues, hic ſqualor noſtra manebat
Corpora! iam tandem finem, ò Regnator Olympi
Pone malis, ſua ſit requies, & præmia feſſis
Corporibus, quæ ſi duros ſubiere labores,
Cur non & Superi lœtentur munere Regni?
Quin & ſi tulimus quaſquas vis impia clades
Intulit, imbuimus ſi noſtro ſanguine campos,
Primus ego ante alios, cur non dum, ò maxime Regum
Supplicia inſtauras, exemplaque talia noſtris
Hoſtibus? & quid adhuc terris erramus inulti?
Noè. Et mihi, ſumme Deus, liceat ſi pauca profari,
Vera locutus Abel, & non indigna repoſcit:
Humanam decuit iam tunc excindere gentem;
Cum vetus ille olim in populos graſſatus aquarum
Impetus, haud equidem tàm prono in crimine vulgo
Parcendum fuit; at vicit clementia, vicit

 Te

Te pietas, noſtrumque genus ſeruauit ab vndis:
Ecce iterum ſcelera in populos, iterumq; per Orbem
Improbitas furit; en per terras qualia vexant
Fata pios, iam tot clades, tot funera paſſos;
Quid reliquum eſt? cur non iſtos, quibus vnda pepercit
Flamma vorat, ſummoq; immiſſa incendia Cęlo?
Vtque olim incautos effuſis imbribus Aether
Merſit, ita incautos cęca ſub nocte nepotes
Ignis edax rapiat, perdatq; in Tartara ſontes.

Abr. Ipſe etiam cinis exiguus, cęnoſaq, puluis
Pauca loquar: Tandem poſt multos vidimus annos
Promiſſam populis noſtra de ſtarpe ſalutem,
Vidimus ex Erebi tenebris erepta Piorum
Millia, Tartareoſq; Duces in vincla petitos
Vidimus, & Cęli reſeratas uidimus arces;
Gratulor, atq; habeo grates, & carmina dico;
Vna mihi reliqua eſt, animoſq; hæc vna remordet
Cura meos, nam ſi noſtro tu ſanguine cretus
Omnibus auxilio es, cur noſtram deſpicis vnà
Progeniem, Cineſq; tuos? æquum ne carere eſt
Ipſos, quam reliquis ipſi peperere ſalutem?
Quòd ſi certa meis ſpes eſt poſt vltima Mundi
Secula, da ſpatijs ſaltem breuioribus annos
Currere, da celeri fatalia tempora curſu
Præcipitent: nec longa dies mea vota moretur.

Moſ. Sit mihi fas ijſdem te nunc vrgerę querelis,
Vera Dei ſoboles, neq; enim patriæq; domuſq;
Immemor eſſe meæ poſſum, quam per maris vndam,
Hoſtileſq; acies, & tot diſcrimina rerum
Eripui, antiqua Pharij ditione Tyranni:
Imo agè tempus adeſt, cur non modò noſtra propago,
Sed tua cunctæ etiam venerentur Numina gentes.
Hoc vatum reſponſa canunt, hoc tu mihi quondam
Pollicitus dum iura dares in vertice Synæ,
Lex mea non fines, nec Hebrœi ſanguinis Vrbes
Egreſſura fuit, tua ſed præcepta per Orbem
Iure iubes, certiſq; vetas conſiſtere Regnis.

Dau. Omni-

Dau. Omnipotens Deus arma cape, atq; horrendus in hostes
Castra moue, quate nunc populos, nunc disijce Reges,
Qui tibi, nec sacra thura ferunt, nec Numen adorant.
Si magnam hanc Orbis tua magna potentia molem
Extruxit, tua si rerum sapientia cursus
Temperat, ignoscit tua si clementia nostris,
Et vitæ, & scelerum noxis, hoc tempore tandem
Iustitiæ meminisse tuæ, quæ cognita paucis,
Nec benè tuta iacet, dum nunc sors impia vexat
Insontes, tollitq; hilarés fortuna nocentes.
Io:B. Nunc tua dextera potés, nunc, & tua fuscina messem
Triticeam, lolio, ac leuibus seponat aristis,
Neù simul illa sinas ijsdem flauescere campis
Vlterius! *D.Pet.* Iam nostra diù est Ecclesia s̨æuo
Obluctata mari, & sat longis militat annis;
Ostensum satis est, nullas obsistere vires
Consilij potuisse tuis, nunc ponere cunctos
Arma iube, & fidus referat sua præmia miles,
D.Pa. Quæ mora nate Deo? cur non cælestia comples
Castra tuis? cur regna vacant? quando Aetheris alti
Magna domus cunctos sibi qui debentur alumnos
Excipiet? mea si manus, aut labor vtilis vlli,
Nulla mora in Paulo est, iterum per regna vagari
Terrarum, atq; iterum monitis cælestibus Vrbes
Imbuere est animus, iuuat, & crudelia rursus
Vincla pati, duræq; iterum dare colla securi.
Chr. O socij mecum clades, mecumq; labores
Perpessi, ò delecta cohors, pars altera nostri
Pectoris, haud equidem vestris obsistere fas est
Optatis, iam dudum eadem me cura sub alto
Corde premit, rata vota dabo, quæ supplice dextra
Funditis: at subeunda priùs manet ultima clades,
Spargendus cruor, & ceruix ferienda Piorum est,
Venturus falso simulet qui nomine Christum,
Qui circum terras, & qui maria omnia circum,
Et face, & aduersis nostros exerceat armis:
Postquam illum cælesti adigam sub tartara telo,

Haud longè eſt ſuprema dies: nec plura moratus
Hùc Michael. *Mic.* adſum.*Chr.*Michael in pallida Ditis
Mœnia verte gradum præpes, geniumque rebellem,
Quem cohibes vinclis oneratum mille per annos
Solue, aditumque aperi ad ſuperos vt Numine leuo
Tranſuerſos rapiat populos, Mundiq; ſupremum
Inchoet interitum. *Mic.* properè mandata capeſſo.
Sed ventum ad fauces Erebi, ſqualentia cerno
Oſtia, ter noſtra pulſentur cuſpide poſtes,
Et ruat aduerſum conuulſo cardine limen;
O quem tartareus biſquina in ſecula vinctum
Carcer habet; cœcis atrum caput effer ab umbris.
Ach. Me miſerum, ad quæ fata vocor! clades ne luenda
Maior adhuc? ſpecus an ſubeunda immanior vlla eſt?
Mic. Pone metum; neque enim nunc ad grauiora vocaris
Exitia, imò aditus ſuperùm tibi liber in orbem eſt.
Egredere, & circum nexis tete exue vinclis;
Magna tibi datur à Mundi rectore poteſtas,
Regna hominnm, & maria, & gentes agitare quietas;
Terrarum cape ſceptra, atque his interritus aude,
Quæ liuor quæcumque furor, quæcumque libido
Suaſerit; *Ach.* haud quamquam inuitus tua iuſſa faceſſo.
Iam tandem datur in populos ſtragemque, luemque,
Spargere, iam quatere exitijs, & cladibus Vrbes:
Agnoſcant homines quanto cum Principe iungant
Bella, gematque meis concuſſus viribus Orbis.
Sed quis erit mihi de multis, qui cœpta ſatelles
Noſtra iuuet, peragatque libens, quæ pectore verſo
Conſilia? Hebræa quemdam de ſtirpe futurum,
Qui libertino fuerit genitore creatus
Fama eſt: qui ſcelere, atque infandis omnia bellis
Miſceat, hic mihi nunc opus eſt, hic protinus, hic eſt
Quærendus, Babylon, ubi celſas erigit arces.

Saulus,

Saulus, Acheron.

Saul. ERgo nè Christigenùm fastus, populumq; potētem
Hebræi patimur? patimur per templa, per aras
Tot simulacra coli, & mentitum numen Iesum?
O gentem inuisam, & veræ pietatis alumnis
Exitiale genus, vos Regum sceptra tenetis,
Vos, vos, indigna geritis diademata fronte,
Vester honos, vestri fasces, & regia vestra est;
Ad vos imperium, ad vos iam delata potestas
Romulidum, nos, heù, deiecti culmine Regni,
Infames, profugi, ignauùm sine nomine vulgus
Exilijs agimur, patrijsque erramus ab oris.
Ach. Incensum Iuuenem furijs, & multa querentem
Audio; sed nostro conspectù territus hæsit,
Et pugilem intentat gladium, ferroque minatur.
Saul. Quisquis es absiste hinc procul, & vestigia retrò
Verte celer. *Ach.* neç uim Iuuenis, nec noxia cuique
Tela fero, nihil hic opus est gladioque, minisuè
Quin potius, me dante, feres quæcumque reposces:
Quod nomen tibi, quod genus est? *Saul.* ego nomine Saulus
Et genere Hebræus, Dan nostræ gentis origo est.
Ach. Acta mihi res est, tu votis ipse petitus
Omnibus, ut uideo Iuuenis non indole segnis. (opacæ
Saul. Sed tibi quæ patria est, quæ gens? *Ach.* ego noctis
Arbiter, umbrarumque potens, ego rector Auerni:
Ne paueas, rectè tecum est, hæc culmina montis
Ascende; atque omnes latè circumspice terras;
Hinc Noton, hinc Borean oculis, hinc perlege uersis
Solis utramque domum, circumque iacentia regna:
Horum ego sum Dominus, parent hæc omnia nobis,
Et tribuo cuicumque uelim: si tu mihi supplex
Ad genua acciderîs, sacrum mihi thuris honorem
Si dederis, mea si fueris ueneratus ad aras
Numina, tu Mundi, tu rerum iura mearum
Accipies; tradam pelagi, & telluris habenas.

Saul. Nulla mora eſt, quin te regnorum, aurique potentem,
Non uenerer, ſi des præſertim in prælia uires (naris?
Quæ iam dudùm animus uerſat. *Ach.* quibus arma mi-
Saul. Chriſtigenis. *Ach.* iiſdem iam pridẽ ego bella, luemq;
Molior, hos ipſos aduerſis proſequor armis,
Hæc inimica mihi totum gens una per orbem eſt:
Vade agè, communemque luem communibus armis
Aggredere. *Saul.* Vndè mihi bello delecta Iuuentus?
Vnde cohors? quis miles erit? *Ach.* Faxo omnia cedant
Pro uotis, ecce auri, atque æris millia pondo,
Quæ tibi ſub terris longo ſeruantur ab æuo
His tecum populos, his his ad noſtra maniplos
Caſtra trahes; quos non aurum tua ſub iuga mittet?
Saul. Hebræos ne etiam? *Ach.* quid ni tua iuſſa ſequentur
Hebræi, ſi te mutato nomine Chriſtum
Dixeris: illum inquam magni quem rector Auerni
Hebræo generi priſcis promiſit ab annis.
Saul. Nulla fides erit, & fingi ſibi ſomnia credent.
Ach. Facta fidem facient: hæc noſtri inſigna Regni
Sceptra cape, his animos inferno ex orbe ciebis,
His terram quaties his & iaculabere nimbos
Et ſubitas per inane faces ad ui minis ictum:
Ipſe adero, & tecum quæuis miracula rerum
Perficiam. *Saul.* Placet in uirga, atque in uimine ſacro;
Præſidij ſatis eſt. *Ach.* Si quos nec tanta mouebunt
Prodigia, & malè ſuada fames non uicerit auri;
Hos adige in tormenta reos, extremaque rerum
Exempla: ac primum ex Pharia tibi gente tribunos,
Armorumque Duces ſtatue, atque in prælia mitte;
Hinc tibi biſſenos milites ſeruabis inermes,
Qui tecum populos doceant, & myſtica rerum
Exponant alijs; Tu magni Antiſtitis ora,
Talaremque habitum, & ſacros imitabere vultus.
Vnum illud moneo ante alia enitare neceſſe eſt,
Moribus, ac factis Galilęum reddere Ieſum;
Chriſtigenæ cui ſacra ferunt; ſic & magis illis,
Gratus eris, magis, & natum reſponſa ſequeris;

I fælix non parua feres pro ingentibus ausis
Præmia.

Symeon Sacerdos Christianus, Gad, Sephron, Arod, Viri Populares.

Sym. PRoh' quam mæsta dies, & quamquam nubila Cælum
Nulla tegunt, & adhuc astrorum lumina fulgent,
Lux tamen inuisa est, circumque expalluit Aether.
Gad. Sed tonuit Cælum, heù quæ se pulcherrima Virgo
Extulit, en Solis radios induta coronam
Fronte gerit, consertam astris, pedibusque superbis
Et lunam premit, & parientis more puellę
Horrendum gemit. ———————

Elegiaci deplorantis Ecclesiæ.

HEù quàm difficili rumpuntur viscera partu,
Dilacerat quantus membra recussa dolor.
Tu pater Omnipotens, & qui potes omnia Coniux
Progeniem foueas, pignora nostra, tuam;
Immanis labor est, tua me nisi dextera seruet,
Et matrem, & Sobolem mors dabit vna rogo;
Quin, & acerba fremens in me Draco guttura laxat,
Inque vterum spirat dira venena meum;
Da mihi Cælicolas, da sæua in prælia uires,
Da superum gladijs pestis abacta ruat.
Seph. ——————— Ecce aliud mirabile uisu;
Ingens è Cælo septem capita extulit anguis,
Lucida sideribus totidem, atque horrentia denis
Cornibus, & caudæ spiras dum sæuus in Orbem
Colligit, auulsa astrorum pars tertia Cælo est;
Ecce, & prægnantem rabido petit ore puellam,
Adsunt Cælicolæ, & gladijs, & fustibus anguem,
Præcipitem Cælo rapiunt: heù quæ super arua
Hoc monstrum ruet! hinc fugite ò Iuuenesque, Senesq:
Sym. Nos miseros, in quam cladem, in quæ tempora rerum
Seruati sumus, heu quæ Cælum fata minatur;

Iam tandem redeunt diuina oracula Vatum,
Diraque fatidicis toties repetita Sybillis
Signa, fidem accipiant, & certo certa probantur
Euentu; Sed quis fragor hic, quæ tanta uirorum
Huc fuga? *Ar* Continuò in siluas,nemorumq;recessus
Vos rapite, ò Ciues, ingens se se æquore tollit
Bellua, quæ uibrat septeno uertice collo
Cornua uerticibus, diademata cornibus hærent,
Ore Leo est: Vrsum plantis, & corpore Pardum
Reddidit; Vbi à tanta monstri feritate latendum?
Sym. O socij agnosco extremi fatalia signa
Temporis, agnosco exitium, mundique ruentis
Interitum, iam iam ille aderit qui nomina Christi
Arroget, atque alias leges, & contraria nostris
Iura feret, nunc obsisti, nunc stare necesse est,
Nunc lacrymis opus ad Superos, nunc pectore firmo.

Antichristus, Iubal, Lamech, Gameliel, Antichristi Duces.

Ant. HEbræas tibi iunge manus, fortissime Iubal,
Argolicasque domos penetra,e bizzantia regna;
Illa supremus Graiorum Antistes in Vrbe est,
Talia cui mandata refer. Sacer æthere ab alto
Christus adest, solymasque tenet Rex maximus arces;
Hic est quem toties Vatum monimenta canebant,
Hic missus Genitore Deo est, ut cogat in unum
Relliquias Solymi generis, populumque potentem
Romulidum, & quocumque sitas sub sidere gentes;
Tu quoque da socias dextras, nostrumque Pelasgos
Mitte sub Imperium; quod si mea iussa recuset,
Nunc Iubal ferro aggredere, & quate mænia bello.
Iub. Perficiam dicto citiùs. *Ant.* Fidissime Lamech,
Compitaque, & totam comple clangoribus Vrbem,
Et refer aduenisse Hebræo ex sanguine Christum:
Templum adeant omnes, ubi me cælestia iura
Mandatem excipiant. *Lam.* populos ad templa uocabo.

Ant. Tu

Ant. Tu quoque Gamaliel, cui non est frigida bello
Dextera, coge tuas Syrorum ex Vrbe cohortes,
Pontificemque mone Romanum, ut subdat habenis
Seque, suosque meis: quod si mea iussa superbus
Detractet, Latias admoto milite Turres
Euerte, & ruat in præceps domus alta Quirini.
Gam. Exequar, hæc quæcumque iubes sanctissime Princeps.
Lam. Clangite nunc lituis, huc cogat buccina plebem.
Gam. Quid tuba, quid rauco, monuerunt cornua cantu!
Lam. Heus Iuuenes; iam, iam sacras Rex magnus ad aras
Venturus; Vos hinc uenientem cernite Regem,
Pulpita strata tibi iam sunt, conscendere fas est;
Vos taciti, intentique animos audite loquentem.
Ant. Accipite, ò Ciues, animisque aduertite uestris,
Quæ refero. Deus omnipotens ab origine Mundi
Mandauit primis hominum, ne tempus in ullum
Arboris auderent uetitæ decerpere fætus;
Nec mora longa fuit falsa sub imagine Serpens
Enecuit stygia delusos arte Parentes,
Et genus omne hominum mortis sub iura coegit;
Effusum scelus in populos, effusa libido,
Non ullus pietatis honos; antiqua Tonantis
Relligio, cultusque Dei sublatus ab orbe.
Fingebat sibi quisque Deos, aut sidera Cæli,
Aut pecudum formas; aut ductos marmore uultus;
Nulla salus patuit, non ulli regia Cæli,
Sed noctis stygiæ in tenebras miserabile uulgus,
Inque Erebi rapidos ignes, & nigra ruebat
Tartara; Sed Deus hanc pestem miseratus ab alto,
Omnibus ex terris gentem tibi uendicat unam,
Cui sacra, cui leges, cui regni mandat habenas;
Quin etiam Populo Regem promittit eidem,
Qui mortis rabiem infringat, qui tollat Auerno
Exuuias ueterum Patrum cælique recludat
Ostia, qui scelerum, & primæuæ uincula culpæ,
Abrumpat, lateque omnes dominetur in oras;
Hunc prisci patres, hunc optauere priores

Cernere;

Cernere, nec licuit, uobis hoc munere tanto,
O Ciues, gaudere datum eſt, quid plura neceſſe ?
Ille ego ſum Deus, hanc uobis me ferre ſalutem
Iuſſit, & id clara teſtatur uoce per auras
Deus Filius hic meus eſt, hæc eſt patris unica proles,
Pater. Hunc an imis audite pijs, & pectore caſto,
Ach. Eluet hic ſcelerum noxas, hic coget in unum
Sparſos in diuerſa tuos Abrahame nepotes.

Symeon Sacerdos, Antichriſtus, Lamech, Onan Energumenus, Phares, qui trahit Energumenum, Salatiel Martyr, Dina Mater, Effron adoleſcens mortuus, Caynan Præco, Saleſ Dux Antichriſti.

Sym. NOn equidem, tua,nō equidem me uana mouebūt
Somnia, nequicquam, ò Ciues, ueſtigia patrum
Linquite, pręcepta, & monitus retinete priorum,
Perditus hæc Acheron finxit. *Lam.* cui talia iactas
Improbe ? ni ſileas excuſſis dentibus ora
Comminuam tibi. *Sym* non terrent quęcumq; minaris,
Chriſtum ego, non alium noui, nec noſcere fas eſt,
Non alium niſi, quem diſpeſſis arbore palmis
Aſpicio morientem, & culpas morte piantem.
Ant. Inſignem memoras Chriſtum, & te numine iactas
Egregio delire ſenex, quęnam tua mens eſt ?
Quam potes ex illo tutam ſperare ſalutem,
Qui nequijt capitique ſuo, capitique ſuorum
Tortorum rabiem, & miſerandam auertere cladem ?
Sym. Quę probra, quę noſtro iactas conuicia Chriſto ?
Hæc decori nobis, hęc ſunt inſignia noſtræ
Laudis, & hæc noſtro generi peperere triumphos.
Illum, inquam, flagris lacerum, atque extrema ferente
Exitia, hunc inuiſum inopem, nulloque leuatum
Auxilio, hunc ipſum non ullo excindere uires,

Non

Non ęratę acies, non iuncto fędere Reges
Non stygię potuere manus, non ulla nouorum
Inuentrix scelerum Impietas; stant nomina Christi,
Stat pia relligio, & mansurę in secula leges.

Ant. Quis furor hic! quę te demens insania uersat,
Non uires horrere meas, non cedere nostris
Imperijs! Grauia ò Iuuenes intendite palmis
Vincula, dementi excutiant tormenta furorem

Lam. Heù quę turba hominum collatis subuehit ulnis!

Onan. Quò miserum trahitis cur sancti Regis ad ora
Nolentem rapitis? *Pha.* Tu Rex miserare furentem.

Ant. Agnosco luctantem animam, quam dira còërcet
Tysiphone, hùc hominem trahite, atq; hìc sistite fessum.
Ille ego, quem summo Genitor demisit Olympo,
Ægris Tysiphonem iubeo discedere membris.

Totus pop. Quàm subitò positus furor, & rabida ora quierunt,
Huic uerè Pater est, Cæli qui temperat Orbes.

Sym. Haud quamquam, ò socij; non hoc à Numine Cęli;
Carminibus magicis, stygiaque hæc arte peregit.

Ant. Heccine tu, scelerata lues, ea crimina Christo
Obijcis, hos iugulos, hęc colla tumentia uinclis
Comprimite, & summo funem suspendite truncò.

Sym. Lętus ego, & funem subeo, & sustollor in auras;
Sic Cęlum aspiciam, superasque propinquior ædes,
Te Phlegeton manet, ultricesque in sęcula flammę.

Ant. Tollite, ne diro, terrasque, hominesque ueneno
Imbuat, ille tuus te nunc ad sidera Christus
Erigat. *Sal.* O miserum cur te, & tua templa uereri
Inuitos adigis, pœnisque, & funere uexas?
Falleris, ò demens: alia ratione furendum,
Et melior tentanda uia est; quò plura minaris,
Quò letho plures dederis, maioribus omnes
Viribus obnixi patrias tutabimur aras,
Fundemusque etiam pro relligione Parentum;
Quot tuus ex nostris uita spoliauerit ensis;
Æterni totidem reparabit dextera Regis.

Ant. Te ne etiam insanire iuuat? uincite furentem,

Nudate

Nudate illi humeros, reuocate in terga lacertos,
Nec mora, ſanguinea in dorſum diſtringete lora.

Sal. Ieſu ades, & validas in verbera ſuffice vires.

Ant. Ieſum proclamas? depellat verbera Ieſus.

Sal. Ieſum ego ſub flagris, vnum ſub verbere Ieſum
Imploro, hac vnâ ſolabor voce laborem;
Non hoc ore mihi excuties, non pectore nomen.

Lam. Ecce autem pheretro Iuuenis ſtipante corona
Effertur, ſequitur paſſis de more capillis
Mater, fęmineoque ululato ſidera pulſat.

Dina. Me miſeram, cui me Genitricem linquis habendam
Nate tuam? quid adhuc vitales demoror auras?
Me tecum trahe, & in tumulum condamur eundem.

Ant. Siſte Parens gemitus, uos hùc frigentia membra
Ferte uiri. Viden' *hunc* inopina morte iacentem
Salatiel, uiden' extinctum florente iuuenta;
Experiare licet, ualeas ſi Ditis ab antro
Sublatum Iuuenem in gremium reuocare Parentis.

Sal. Non opus eſt tentare iterum miracula rerum:
Talia multa ſatis quondam geſſere priores;
Quę modò tu figmenta canis, quæ ſomnia fingis?
Hæc tu prodigijs firma, hæc munire neceſſe eſt
Arte noua. *Ant.* Imbellem dextram, uireſque negatas,
Diſſimulare paras, non hęc tibi tuta manebunt
Effugia; O quotquot Iuuenile ad funus adeſtis,
Hùc mentes, hùc ferte oculos. Attolle pheretro
Membra puer, ſuperaſque ueni rediuiuus ad auras.

Totus pop. Quanta uiri uirtus, quantum eſt in pectore Numen,
Audijt ex Erebo uoce, pheretroque reſedit
Mortuus. *Ant.* Effare, ò Iuuenis, quę fata nocentum
Videris, & ſcelerum pœnas Acheronte ſub imo,
Dic quibus in terris, & certa, & uera colatur
Relligio, quę ſacra Deus ſibi poſcat, & aras,
Quas leges, & quę totum pręcepta per Orbem
Seruari uelit, *Ef* Horreſcit mens omnia fari:
Illud non equidem tacito ſub pectore condam;
Vidi ego crudeles dantem ſub Tartara pęnas

Ieſum

Ieſum illum, cui tanta ferunt præconia laudum
Chriſtigenę, hos etiam uidi non fanda luentes
Supplicia. *Sal.* Haud quamquam falles, ò callida peſtis,
Non uiuit Puer, at gelidos infuſa per artus,
Tyſiphone ſimulat uoces, animamque receptam;
Sed fugiat procul hinc audito nomine IESV.

Ant. Non flagris uicta eſt rabies, in colla ſecurim
Soluite, diſcerptumque hominem ceruice reuulſa,
In flammas rapite, & cineres ludibria uentis
Spargite. Vos mecum ò Iuuenes immania templa
Diripite, & fędis ſacras latronibus aras,
Principio circum decorata monilibus aureis
Fracta ruant ſimulacra, ruant mucrone petitę
Effigies, petite, & ſaxis, & uerbere Ieſum,
Suffixamque Crucis flammis abſumite peſtem,
Ex imo infandis damnata altaria ſacris
Vertite, & obnixi date peſſum marmora contis;
Tu Caynan cape ſcripta ſacris edicta tabellis,
Et celer euulga in populos. *Cay.* Audite ſupremi
Horrida iuſſa Ducis Solyma qui degitis Vrbe.
Chriſtigenum Populus poſthac nihil immolet aris,
Non ulla ex ebore, aut auro donaria templis
Suſpendat, Ieſum non uotis aduocet ullus,
Omnibus unus erit poſthac, Dominuſq; Páterque
Chriſtus, opes uobis ille, & ſublimia Cęli
Regna dabit *Ant.* Saleſ, hęc omnes edicta per Vrbes
Et gentes uulganda iubet, qui legibus iſtis
Parere abnuerint, facibus, ferroque peremptos
Demittas Erebo.

Chorus

Chorus Prophetarum.

FLemus extremos hominum labores,
Flemus in finem properantis æui
Funera, & iam iam quatienda ſeno
Regna tumultu.
Vltima en Orbem lacerant ruentem
Fata, quæ noſtri tripodes canebant,
Æmulus Chriſti populos, & arces
Obſidet armis.
Heù quis inſanam rabiem Tyranni!
Quis truces bello fugiat cohortes!
Nudus hinc illinc furit, & per Vrbes
Fulminat enſis.
Nulla gens ferro vacat, hinc Iberum
Miles, hinc amnes Pharios cruentat,
Horret hinc armis Padus, hinc & Indo
Sanguine Ganges.
Sed quid hos demens agitas furores!
Arma quid Diuis inimica verſas!
Non ruent vllis agitata bellis
Caſtra Piorum.
Regiam Chriſti benè firma cautes
Subſtinet, non has metuit procellas,
Non timet, quamuis cumulata plenis
Flumina nimbis.
Cymba quam Pontus, Zephyrique iactam
Ne ruat caſu pelagi, potentem
Fluctuat, ſed non ſuperanda fluctu eſt
nacta magiſtrum.
State; nil Chriſti ſoboles timendum,
Auctor ad pugnam Deus eſt, & idem
Militi feſſo meritos in aſtris
Reddet honores.

FINIS PRIMI ACTVS.

Dichiaratione del Secondo Atto

NEl Secondo Atto ſanerà l'Antichriſto alcuni Zoppi, e ciechi; tormenterà vn Chriſtiano, che gli reſiſterà: butterà nel teatro gran quantità di danari, e coſe ricchiſſime a tutto il Popolo. Fingerà di morire, e ſi farà ſepellire in vn gran tumulo promettendo reſuſcitare il terzo giorno. Comparirà S. Pietro nella gloria pregando il Signore, che ſi ricordi mandar qualche aiuto alla ſua afflitta Chieſa. Chriſto ordinarà, ch'eſcano a predicare al Mōdo Enoch, Elia, e San Gio: Euangeliſta, i quali veſtiti di cilicio con dottrina, e con miracoli conuertiranno molte genti, e faranno rinouar le Chieſe, & imagini deſtrutte dall'Antichriſto, il quale fingerà di reſuſcitare con grand'allegrezza de' ſuoi, e ſi farà venire auanti queſti trè minacciandoli diuerſi

tormenti, si presumeranno contradirli, ma essi liberamente gli rinfacciaranno il vero Messia esser quello, ch'adorano i Christiani; per questo vorrà resuscitar' vn morto, il quale a' suoi gridi non resuscitando, per ira farà decapitare quelli trè Santi, con far publicare vn bando, che niuno gli sepellisca. Quì finisce il Secondo Atto, & vscirà vn choro di Sibille minacciando la morte all'Antichristo, e predicendo i spauentosi segni del Giuditio.

ACTVS

ACTVS SECVNDVS

Issachar, & Elom claudi; Machir, & Galaad cæci, Antichristus, Melcham Martir, Totus Populus, Iubal Dux Antichristi, & Datan vnus Procerum Antichristi.

Iss. AVdistin'quàm magna ferãt de Principe Christo?
Qui uisus pridem in terris, & corpora soluit
Eumenidum furijs, & manes euocat Orco,
Artusque examines uitali robore firmat?
Mach. Audiui, atque utinam illius contingere uestes.
Osculaque augustis liceat defingere plantis;
Tu pedibus rectis; Ego claro lumine felix.
Gal. Quin etiam largis illum, atque ingentibus aiunt
Diuitijs cumulare suos, inopesque leuare
Effusis opibus. *El.* Si non hęc uana feruntur,
Quęrendus nobis summis conatibus hic est.
Issa. Quod nobis erat in uotis Deus attulit ultro:
Ecce tubas uideo, uideo procedere longo
Ordine lictores, ipse est, quem quęrimus, ipse est
Ant. Gaudendum socij est: aspirant Numina cęptis,
Ad Gręcos Dux missus adest, & lęta reportat.
Sed quid turba inopum mæsto clamore reposcit?
quat. Dexter ades miseris, pedibusque, & lumine captos
simul. Auxilio solare tuos, mitissime Princeps,
Ant. Creditis ęthereo genitum me sanguine Christum.
4.sim. Credimus. *Ant.* Accipite haud dubia q̃ mẽte petistis
4.sim. Sole frui tandem, atque optato lumine Cęli
Fas est, & firmo uestigia figere gressu.
Mel. O uafrum scelus, his Acheron oppressa tenebat
Lumina, torpentesque gelu sub poplite neruos,
Idem etiam soluit miseros, quos ante premebat.
Ant. Corripite, & radijs hominem torquete rotarum:

Ille tuus docuit mentiri talia Christus
Assuetus plebi, faciliqui illudere uulgo:
Pauper erat, uitamque dolis, stygiaque tueri
Arte ponens, sed me tanti non criminis ullus
Arguerit, qui largus opum, qui plurima forti
Sceptra manu quatio, qui magnos ęris aceruos
Effundo in populos. Tu nunc fidissime Datan
Aurum, Sardonicas pateras, & pallia circum
Sparge solo, miserę prędam, & solatia plebi.

Pop. O regem æthereum, ò redolentes numine mores.

Ant Tu quid ad hęc? anne hęc unquam gessisse magister
Dicitur ille tuus? *Mel.* Longè maiora gerebat
Cum pauit nemore in uasto tot millia uulgi
Solus, & innumerę suffecit fercula plebi;
Non tamen est largitus opes, non sceptra, nec aurum;
Temnenda hęc docuit, superis, quæ pectora rebus
Auertunt, spoliantque bonis cęlestibus; hęc tu,
Hęc largire tuis, neque enim melioribus illos
Diuitijs augere potes, tu munere plebem
Concilia, & populos qui te, & tua iussa sequantur
Argento redime; haud quamquam placitura sine anro.
Iesum quem ueneror, nō aurum, aut m:les in Orbem
Intulit, at morum pietas delapsaque Cælo
Prodigia, ipsa etiam legis ueneranda potestas

Ant. Quanta furit capnlis, Datan, atque ensibus ora
Tunde uiro, luat ut meritas amentia pęnas.
Sed Iubal redit, Inachijs festiuus ab Argis.

Iub. Magnanime, ò Princeps, & hebręę gloria gęntis:
Graiorum Antistes multis te lętus ab annis
Accipit optatum, & dextras coniungit amicas.

Ant. Gratulor; ausa Deus cursu fortunet eodem.
Omnia uos quæ dicam animis, & pęctore fido
Seruate, ò socij. Pater alto à culmine Cæli
Iam dudum monet ut (fatalis, & ultima quando
Cuique dies obeunda sua est) & corpore soluar,
Et tumulo mander, lacrymis in funere nostro
Parcite, nec tumulum męstis urgete querelis:

Digres-

Digreſſus, ſocij, breuis eſt, nec tempore longo
Diuidimur, dabit incolumem me tertia uobis
Orta dies, mortiſque meę, quò fama uagetur
Certior, hac magna Populi ſpectante corona
Procumbam, mea uos date corpora Mauſolęo.
Dat. Occidit ille hominumque potens, rerumque magiſter,
Qui ueſtra innumeris ſoluebat corpora morbis,
Qui largas fundebat opes, cui ſub pede Reges,
Et faſces, & ſceptra dabant, pacemque petebant:
Sed lacrymis opus haud quamq̄ eſt, nō longa manebunt
Funera; ter poſtquam circum ſe uoluerit axem
Cynthius, ętthereas euadet ſoſpes ad auras.
At nos interea tumulo mandemus honores,
Et ſacro capiti inferias, & carmina demus.

D. Petrus, Chriſtus, Raphael.

D.Pe. NAte Patris ſummi, ueteris qui prima Parętis
Exilia, & noſtrę miſeratus funera gentis,
Humanas habitare domos dignatus ab alto es,
Nec tandem ueritus crudeli occumbere fato
Et membris lacer, & traiectus tempora dumis;
Quò cruor ille tuus, quo tot periere labores,
Tabenteſque genę, & multis liuentia membra
Verberibus? quibus hic Deus ò mitiſſime tantus
Sudatus cruor eſt? quibus eſt è corpore ſanguis
Proruptus? non humanę hæc impenſa ſaluti
Omnia? non homines his Cælo inferre parabas?
Quam benefacta tuis reſpondent nomina factis!
Tartarea illa lues iam pridem effuſa per orbem
Auertit populorum animos; legeſque priores
Abrogat, atque alias condit: noua nomina Chriſti,
Mentitur, dat largus opes, infanda minatur
Exitia, & ſubigit dicto parere timentes,
Quò precor uſque animis oculiſque hæc aſpicis ęquis?
Quę tā m longa tuas cohibet patientia uires?
Ne patiare tuo, ſtygijs, quos ſanguine ſeruas

Ignibus, hanc ſquam peſtem, hoc haurire uenenum,
Eſtera quot miſeris eructat bellua terris:
Hoc Diuùm ueneranda cohors, hoc cara tuorum
Turba rogat: rogat, & ſi quid me poſcere fas eſt,
Canities ſenis; hęc quondam mea maxima cura,
Nunc grauior populi, & ſeruo communis amorem.

Chr. Grata mihi pietas, grata, & tua feruida Symon
Pectora, non equidem, fido quæ concipis ore
Irrita uata cadent: Raphaël talaria plantis
Necte tuis, inque agros per quos alta Damaſcus
Attollit caput, excuſſis allabere pennis:
Hęc regio incolumes priſco mihi ſeruat ab ęuo
Thesbitemque ſenem, atque annis iuuenibus Enoch,
Ioannemque meas qui leges, facta, laboreſque
Excepit calamo, miſitque in ſęcla nepotum:
Hos nemus àëreum, placidaſque relinquere ſedes
Admoneas, vitam repetant, curaſque priores
Et contrà ſtigiæ ſcelera, & noua crimina peſtis
Teſtentur vulgò in cunctis mea numina terris:
Per gladios illis demum via facta patebit
Ad ſuperos, triſti traiectis pectora telo.

Raph. Exequar hac quęcumque iubes, curſumque ꝑ auras
Corripio.

Raphael, Enoch, Ioannes Euangeliſta, Helias.

Raph. O Columen miſeris, ò ſpes fidiſſima ſęcli,
Oſtia felicis Raphaeli pandite sylųę.

Eno. Lętus ades, ſuperæ decus haud ignobile gentis.
Quæ tibi cauſa vię? *Raph.* Cęli qui ſidera torquet
Imperat, è nemore, ac lętis excedere campis:
Venit ſumma dies, veteres qua voluere caſus
Antiquoſque opus eſt iterum ſuperare labores;
Extrema illa lues, non ulli incognita ueſtrum
Iam pridem furit, & latè bacchatur in Orbem:
Hoc lethale malum, reliquas ne ſerpat in oras
Comprimite, hanc monſtri rabiem cęleſtibus armis,

Arcete, & populis infandam auertite pestem:
Sed ferro subiget uos, postquam in fata Tyrannus
Vltima stat uestro requies, pretiumque labori.

En. Quę tibi qui nutu terram, cęlumque profundum
Excutis, ęqua satis est pro mnuere tanto
Gratia? quòd fido, ac memori de pectore nunquam
Excidimus tibi, qui nostro defendere terras
Auxilio, dextraque paras, regemque superbum
Imbelli fręnare manu; tu dexter in omnes
Euentus ades, & dubijs ne defice rebus.

Ioan. Me ne etiam socium summis adiungere rebus
Christe potes? tanton' famulum dignaris honore?
Adsum; Tu quemcumque velis, casumque, luemque
Obijce. *Hel.* iam tandem pro relligione tuendą
Bella iubes optata Deus, certamina lętus
Aggredior, sęuos assuetus vincere Reges,
Auspice te, iamque in medium, mora nulla, ruamus;
O socij in primis horrenti membra cucullo
Nostra premi decet, & fędari puluere crines:
Corripiamus iter; Diuùm Pater ausa secundet.

Nausan Popularis, Helias, Enoch, Ioannes, Ruben Popularis, Totus Populus.

Nau QVod genus hoc hominũ? quęnã hęc hęrẽtia dorso
Carbasa? quę tristis macies, quis pallor in ore?

Hel. I celer, & totam effuso clamore per Vrbem,
Huc ciues, matresque voca, dic, ęthere ab alto
Aduenisse viros, Superùm mandata ferentes.

Nau. Qua vos gente satos referam? quo nomine dictos?

En. Tempòris haud huius, sed priscę ętatis alumnos.

Hel. Thesbites ego sum. *En.* longęuum iunior ipse
Mathusalam genui. *Ioan.* Zebedęi ego filius alter,
Quem proles ueneranda Dei magis omnibus, vnum
Dilexit, fouitque sinu. *Nau.* Proh' qualia Diuùm
Numina; diriguit trepida formidine pectus:
Hùc hùc effusi certatim accurrite Ciues,

 Hùc

Hùc pueri, trepidique senes; hùc quidquid in Vrbe est.
Rub. Quid rerum est? quid nos tantis clamoribus vrges?
Nau. Admiranda fero, sęclisque incognita nostris:
Vidi ego cælestes animas, ęuique prioris
Heròas, vidi maciem, squalentiaque ora:
Ecce adsunt. *Hel.* Solymi, ò Ciues, quid mentibus hęret
Attonitus stupor, & dubiæ sub pectore curę?
Hebręi sumus, & priscorum ex ordine Vatum,
Quos toties Deus in perituri funere Mundi
Mittendos iterum uobis, iterumque videndos
Promisit, nos diuinę tria tempora legis
Experti, triplici vitas ęquauimus ęuo.
Rub. Ouatum decus, ò prisci clarissima sęcli
Lumina, saluete, & pedibus date figere uestris
Oscula. *En.* Nequaquam ò socij: mortalia non dum,
Aut membra, aut scelera exuimus, deflere ruinas
Venimus, hebręasque vices: aduertite mentes.
Quis cęcus furor, aut quę vos exegit Erynnis,
Hunc Vrbi Dominum, hunc uobis adsciscere Regem,
Huic adolere focos, huic iunctas tendere palmas:
Cęlicolum ille Parens, & qui regit omnia, multis
Misit ab hinc annis fęcunda ex Virgine Christum,
Vos illum oppressumque dolis, & crimine falso,
Pallidaque informi suffixum brachia trunco,
Militibus sęua lacerandum morte dedistis:
Heù scelus, heù rabiem insanam; non tanta uereri
Numina, non ora, & sacros horrescere uultus,
Non uestro generi, ciui non parcere uestro:
Testor ego superos, & Cęli conscia testor
Numina; non alium uobis in sęcula Christum
Mittendum, nec uos aliam sperare salutem.
Vos iuga, quę superi maduistis sanguine Regis
Imploro, uos excusso pondere montes
Intremite, atque meis nutanti uertice dictis
Annuite. *Pop.* Heù miseris, quęnam fuga tuta manebit
Pęnitet, heù scelerum: parce, ò sanctissime Vates.
Hel. Voce tenus gemitis, fallacique ore tumultum
Excitis, sed adhuc hęret sub pectore tabes,

Nec dum animis excussa lues, ô ferrea gentis
Corda, nec exitijs domita, aut terroribus ullis,
Vobis missa salus fuerat, per vestra uagatus
Arua Deus, prolesque Dei, uos prima decebant
Iura in cęlicolum sedes, & regna Piorum;
Sed uos, & scelus, & Christi turpissima cędes
His mersere malis, & fatis debita uestris;
Sceptra, vicesque alijs iam sunt trascripta colonis,
Victrices aquilas Princeps Romanus in Vrbem
Intulit, infesto populatus milite Turres,
Rapta quies populo, sublati regis honores,
Templa ęquata solo, longęque excussa verendis
Sacra focis, & qui non Christi sceptra tulistis
Vnius, innumeris nunc vos fortuna fatigat
Imperijs, quæ nam tolerari funera possunt,
Quæ fingi grauiora? nec vnquam amissa dabuntur
Otia, nec vnqnam amissi reddentur honores,
Hanc nisi quam tristi pestem seruatis in urna
Ferro excindatis, simulata ut funera ueris
Permutet, multoque luat, cum sanguine pęnas.
Tu pater indigetum, qui torques omnia certo
Numines, tu præsens uera hęc quęcumque monemus
Fulminibus testare tuis; nunc nubibus ignem
Excute, nunc auras flammantis diuide telo.

Pop. Vrimur infelix uulgus; uolat ocyor Euro
Flamma rapax; heù siste faces pater optime tantas.

Ioan. Parcimus. absistant flammæ, & miserescimus ultrò!
Si tandem scelus antiquum, ueteremque furorem
Oderitis, ueniam dabit idem Rector Olympi,
Quem uos effuso temerastis sanguine Nati;
Illum ego funesto uidi sub colle trahentem
Difficiles obitus, indigno uulnere uidi
Transadigi latus, & lacerari cuspide palmas,
Immeritosque pedes. O nunquam audita Parentum
Vestrorum rabies, & inexaturabile pectus,
Quod non relligio, aut pietas innoxia morum,
Non monitus, non tot rerum miracula, non hæc

Quam

Quam memoro, in cęde, ac probris patientia fregit;
Sed uos, ò Diuûm soboles, meliora secuti
Consilia, atque animos maiorum facta piate:
Ergo agite, & Christo nobiscum thuris honorem
Soluite, & euersos dudum crudelibus armis
Instaurate focos. *Pop.* Sequimur quocumque uocabis.

Saleph, Antixp̄s, Zorobabel, & apparitores Antixp̄i.

Sal. Tertia iam terris roseas Aurora quadrigas
Extulit, haud quamq̄ promissa morabitur Heros
Longiùs, hic nixi genibus fundamus ab imo
Corde preces, dextra tędas, & sacra gerentes
Lumina: sed tremuit conuulsa mole sepulchrum,
Excussusque lapis tumuli, qui clausa tegebat
Ostia; proh' Solymi Ciues, huc uertite gressum,
Integer emicuit tumulo, uexilla coruscat
Fulminea, & toto spirat de corpore Numen.
Ant. En tandem, ò socij, rursum datur ora tueri,
Et conferre manus, & amicas iungere uoces,
Non iam qualis eram redeo, mortalia supra
Fata, uicesque supra est; retuli quòd corpus ab vrna,
Nec mora longa mihi in terris, uocat altus in arces
Æthereas Pater: intereà vos gaudia mecum
Ducite, lętitię pars huius maxima vestra est.
Sal. O quàm gratus ades! quàm te modò pectore lęto
Accipimus reducem! tantos abolere triumphos
Quæ poterit longęua dies? populusque, Patresque
Ingeminant plausum. Vnum est quod pectora turbat
Sancte Pater, tristique premit solatia luctu:
Tres dudum styx atra viros (vt credere fas est)
Edidit in lucem, nulli ante hęc tempora visos,
Hi maiora tuis, Hebręę numina plebi
Euulgant, diro scelere, & fallacibus ausis
Incusant tua facta, foros euersaque templa
Christigenis reparant. *Ant.* Armatam coge cohortem
Zorobabel, atq; in triuijs, totamque per Vrbem

Quęſitos hùc ſiſte viros. *Zor.* celer hùc tibi vinctos
Continuò rapiam. *Ant.* Vos iſtam mittite curam;
His ego quid uires, & quid mea dextera poſſit
Oſtendam: intereà arguto ſeù pectine carmen
Dicite, ſeù circum feſtas agitatę Choreas.

Hymnus Procerum Antichriſti.

HEbræa ſonit compita lętos
Incita plauſu littora feſtos
Referant cantus, reddidit Orbi
Reducem lux hæc tertia Regem,
Non is lapidis pondere preſſus,
Non is tumuli lege coërcitus,
Non Eumenidum territus armis,
Gelida victor ſurgit ab urna;
Quis ſe tantis uiribus audeat
Iactare parem! quis ſua fingat
Noſtro ęqualia Numina Regi!
Deus hic toto ſummus in Orbe eſt.

Zorobabel, Antichriſtus, Helias, Enoch, Io: Euangeliſta, Caynan Præco.

Zor. EN tibi, Rex inuicte uiros ante oſtia templi
Deprehenſos, magna plebis, patrumque corona.
Ant. Tanta ne ueſtrarum uobis fiducia rerum eſt!
Vos ne mea infenſis, & facta, & nomina dictis
Carpere, vos Vrbem tanto miſcere tumultu
Audetis! Vos arte noua mutabile uulgus
Pellicere! *Hel.* haudquamquam moliri talia mens eſt,
Quam tu ipſe intuleris, potiùs, depellere peſtem
Venimus. *Ant.* His credo promiſſis pectora uulgi
Mulcetis, ſic, & laudem captatis, & aurum.
En. Iſta quidem tua ſint, his tu lętare repertis,
Nos victu exiguo, & rudibus per membra lacernis
Contentos, non hęc vexat malè ſana cupido;

Ieſum

IESVM nos potiùs terrę, Cęlique potentem
Quęrimus, huic laudes canimus, Solymasque per Vrbes
Illius ęthereas leges, ac iura tuemur.

Ant. Gratulor, hunc equidem uobis placuisse magistrum,
Non uos degeneres, uestræ nec principe gentis
Esse sinam indignos, eadem fortuna, luesque
Stat uobis, eademque manent suspendia trunci.

Hel. An sors, an fatum nobis optatius ullum,
Quàm ueneranda sacri contingere brachia trunci?
In quo Rex hominum, & nostrę spes fida salutis
Nos scelerum exemit uinclis, & Tartara fregit.

Ant. Exoluitnè alios! domuit quem stipite uinctum
Tortor, & inuitum! qualem, proh' Numina! Christum
Fingitis, imbellem, lacerum, sine uiribus ullis,
Consilijq; inopem! En Quàm rectè oracula Vatum
Nota tibi! quęnam monimenta, ac dicta priorum,
Non his plena malis? non Christo tota uetustas
Pauperiem, cladem, cędemq; ac uincla minatur?

Ioan. Inuitum domuit tortor? cui talia iactas;
Cui mentiris? habes qui te, & tua dicta refellat:
Ipse ego tunc aderam, præsens ipse omnia certis
Hausi oculis, potuit tantos adijsse labores
Inuitus! quem non Solyma reuocauit ab Vrbe
Ex socijs ullus in funera certa luentem
Quem nobis toties cędis, loca, tempora, mortem,
Carnificumque genus memini prędicere, & illum
Quo versante dolos, scelerato proditus hosti
Voce sua, quoties armatos fudit inermis.

Ant. Si fuit ille Deus non cęde, aut sanguine fuso
Indiguit, nutu, aut dextra fregisset Auernum,
Ereptosque homines Celi in supera alta tulisset.

Hel. Æquo iure Deus, quàm dextra, aut uiribus uti
Maluit, id melius: neque lex Diuina ferebat
Tot scelerata hominum sine pęnis facta piari,
Pignora sic nostrę multò maiora salutis
Attulit, & magnum erga homines testatus amores.

Ant. Vana canis, festi potiùs temerata diei

Relligio,

Relligio, his illum pęnis, ac funere mersit.

En. An uetuisse Deum festis bene facta diebus
Stulte putas? fas est pecudem seruare cadentem,
Non hominem! quod si meritas pro crimine pęnas
Ille dedit, cur hanc cędem non passus inultam
Omnipotens Deus? infandis cur stragibus Vrbem
Diripuit? *Ant.* Non latronis turpissima cędes
Excidio fuit, at uires, & dextera gentis
Romuleæ. *En.* Cur non fessę Deus adfuit Vrbi?
Ille suos nunquam uersari hostilibus armis,
Exitijsque tulit, magno nisi crimine lęsns,
Hebręos primum impietas fraterna subegit,
Exiliumque pati, & Pharias descendere in oras.
Aureus in syluis uitulus, quot funera iusto
Ense dedit, nemore in uasto tunc tertia clades
Ingruit, ex Syris hausto pro sanguine Vatum,
Quarta lues hæc est, qua non immanior unquam
Vlla fuit, non hęc equidem sine Numine Diuûm.

Ant. Hoc ipsum excidium illius mendacia damnat,
Concussamque fidem, templi reparare ruinam
Spondebat, quæ uos iterum delubra uidetis
Surgere? *Hel.* Post triduum sospes sua membra recepit;
Hęc etenim delubra sibi instauranda canebat,
Non ex cęmentis, aut secto marmore molem.

Ant. Anne hęc in triuijs narras? non ille reuixit
A Patre, qui moriens dura se in morte relictum
Clamabat? *En.* Rectè est; Pater illum nostra luentem
Crimina deseruit; lacero sed corpore postquam
Expendit scelerum pęnas, & fędere certo
Humanis supera, & terras coniunxit Olympo,
Dignus honos illi stabat, mansuraque uitę
Pręmia. *Ioan.* quin etiam lueret dum funera cędis,
Non illum penitùs Pater alto à culmine Cęli
Deseruit, subitos rapuit caligine Solem,
Emisit tumulis cineres, terramque labantem
Excussit. scidit, & magni sacra lyntea templi,
Prodigijsque alijs miseranda in morte dolorem

Testatus.

Testatus, tandem uitæ ad meliora uocauit
Munera, quem sæuo lacerandum liquerat hosti.
Ant. Si uitę incolumis, Supero si redditus Orbi,
Cur non, & populis rediuiuo in corpore uisus?
Cur non spectandum cunctis se prębuit oris?
Sic facto manifesta fides, ac fama perennis
Accessura fuit. *Hel.* non hęc spectacula uulgo
Prębenda, aut totum fuerant uulganda per Orbem,
Staret certa fides, meritæ sed munere laudis,
Et pretio caritura fuit, non corpore corpus
Viderunt Solymi? at si mens non læua fuisset,
Numina uiuentis poterant agnoscere Christi;
Vertice de Cæli sese dabat ille videndum,
Cum resides animos, & inertia corda suorum
Egit in aduersos firmato pectore Reges;
Quis populos, domitumque unius uiribus Orbem
Supposuit? cui Roma caput, sedemque uerendam
Imperij, & Latio deuictas milite Turres
Submisit? quid tot referam miracula rerum.
Edita per populos, per templa, ac strata viarum?
Ant. Non equidem inuideo: longè melioribus ausis
Insignis fortuna mea est: si prælia narras,
Si domitas Vrbes, quæ gens tàm barbara uires
Non experta meas? memoras si sparsa per Vrbem
Prodigia, hæc sedes, hæc templa, hæc compita circum
Prodigijs sunt plena meis. *Hel.* Tu męnia ferro
Deijcis, agminibusque aduersa agmina fundis,
Et telis in tela ruis, verùm ille nec armis
Arma, nec infensas infenso milite Turres
Insequitur, populos, & Reges ductor inermis
Edomuit. Sed adhuc potuisti fingere demens
Prodigia? hac nobis, cur non spectantibus audes?
Ant. Nil moror: hùc hominẽ exanimẽ, pheretroq; iacẽtem
Sistite, quæ mea sint videatis Numina faxo:
Quisquis es ò Iuuenis loculo miserabile corpus
Tolle celer. *Hel.* Decumbit adhuc maiore uocandus
Voce fuit. *Ant.* non dum clamantis Numine Christi
Membra

Membra leuas quicumq; iaces? caput erige tandem;
Et uires testare meas. *Hel.* hùc lumina Ciues,
Hùc oculos: iam fas simulatum agnoscere Numen,
Iam patuere doli. *Ant.* Vos immedicabile uulnus
Eumenidum, vos ò stygij portenta Tyranni
Arcetis, magico redeuntem carmine vitam,
Mon impunè quidem: vestro commissa luetis
Sanguine: Gamaliel iugulos, & colla securi
Percute, dediscant rapta ceruice furorem.

Hel. Nil agis, hæc nobis requies, hæc tempora longo
Exoptata quies: sed non moriemur inulti;
Nec te longa manent sceleratę gaudia uitæ,
Ense miser grauiore cades. *Ant.* pertrudite terga
Verberibus, lacerate genas, impellite palmis;
Comprimite os rabidum, capulis urgete morantes.

Hymnus Enoch, Heliæ, & Ioannis flexis genibus antequam decapitarentur.

QVas tibi laudes meritas canemus,
Magne terrarum, pelagique Rector,
Qui iubes nostræ diuturna vitæ
Vincula solui.
Iam diem profers toties vocatam,
Et modum longo statuis labori,
Iam tuis nostros iugulos securi
Immolat aris.
Tu Pater Diuùm, tibi quas sacramus
Victimas nostro madidas cruore
Accipe, & fessos refer in perennis
Otia Regni.

Cayn. Audite, ò Solymi Ciues, non audeat ullus
Corpora cęsa virùm medijs de sedibus Vrbis
Tollere, sed rapidis iaceant inhumata ferarum
Morsibus, id summus domiti Rex imperat Orbis.

CHORVS SYBILLARVM.

FVsus en Vatum cruor, & recisa
Sacra, non ullo miserante, ceruix,
Plebis en lusus iacet, & volucrum
Præda cadauer.
Cur Deus tantum licuit Tyranno?
Cur datum ferro lacerare Diuos?
Magne quid rerum Pater in tuorum
Funere cessas?
Plura sed posthac minimè licebunt
Sontibus, cedet furor impiorum
Victus, & ponet malè vindicatus
Orbis habenas.
Iam satis longo rabies nocentum,
In mare, & terras dominatur æuo,
Nunc Deus sontes Erebo cöercens
Sceptra reposcit.
Ipse qui ferro temerauit aras,
Cæde qui Diuûm scelerauit enses,
Cælitum longè meliore dextra
Concidet ictus.
Orbis insontes, scelerumque pœnas
Mugiet, fundens vlulabit imis
Sedibus, Ponti fragor, & rubescent
Sanguine fontes.
Frugibus raptis viduabit Eurus
Arua, nutabit tremefacta tellus,
Decident colles, valida fatiscent
Grandine syluæ.
Horridus crebris facibus tonabit,
Et dabit nimbos pluuiosus aër,
Atra nox Cælum, rapidosque Cæli
Occulet ignes.
At ruent ignes alii per Orbem;
Raptaq; effusis elementa flammis
Concident, has has meruere clades
Facta nocentum.

FINIS SECVNDI ACTVS.

Dichiaratione del Terzo Atto.

NEl Terzo Atto brauando l'Antichristo, e volendo far battere i corpi di quelli trè Santi per satiar la sua crudeltà, ecco che resuscitaranno, & in presenza di tutto il popolo ascenderanno in Cielo: che però spauentata la gente dell'Antichristo, se ne fuggirà, ma esso la farà ritornare, promettendoli di volere ascendere in Cielo a seguitarli, e fargli precipitar nella terra; e volendosi leuare in alto, verrà vn' Angelo dal Cielo, che con vna gran lancia l'occiderà. Per questo i Giudei auuedendosi del loro errore, si conuertiranno alla fede di Christo, buttãdo via l'insegne del Giudaismo, e prostrandosi a' piedi d'vn Crocifisso, che apparirà, metteranno il corpo dell'Antichristo sù d'vna fossa, e poi sarà strascinato all'Inferno da' Demonij Christo Sig. nostro volendo dar fine al Mondo, darà quelli terribili segni della sua venuta predetti nell'Apoc. principalmente, vsciranno sett' Angeli con sette fiale, ò carrafe

piene dell'ira, e ſdegno di Dio contro il Mondo, euacuate, che ſaranno, vſciranno ſopra la terra pêſte, fame, battaglie, grandini, tempeſte, folgori, e terremoti, ſi faranno anco roſſe l'acque del mare, delli fiumi, e delle fontane. I peccatori ſtando oſtinati, biaſtemmeranno Iddio, mangiandoſi le proprie carni, e come ſi dice nell'Apoc. caderanno le ſtelle, ſi farà roſſa la Luna, s'oſcurerà il Sole, comparirà nell'aria quella gran Meretrice, che vide S. Gio: la quale ſignifica la grandezza del Mondo, portando nelle mani vna gran tazza d'oro; cõ la quale và imbriacando il Mondo. Ma perche all'hora ſarà il fine di quello, vn'Angelo la taglierà a pezzi a pezzi, e la darà in preda a' Demonij. Si vedrà nel Cielo vn'Angelo con vna falce mieter la vita degl'huomini. Michele fermerà il moto, e corſo delle sfere celeſti, e mandando gran fuoco con tutti gl'Angeli abbruggiarà tutt'il Mondo, & in queſto moriranno tutti gl'huomini. E quì finiſce il Terzo Atto; con vn choro d'Angioli, ch'addolorati compaſſioneranno il miſero ſtato de' mortali.

ACTVS

ACTVS TERTIVS.

Antichristus, Gamaliel, Eleazarus Pontifex Iudeorum, Michael.

Ant. ERGO sustulimus stygiam spirantia tabem
Mõstra uirũ, miserę q; infãda excussimus Vrbi
Seuitia, ad nostras tandem cecidere secures
Indociles iuga ferre animi, nõ pectora ferro
Fracta tument, nullos uersant præcordia fastus:
Nunc etiam cineri iuuat insultare; caputque
Loris impetere, & repetitis tundere flagris.
Tu dextram sudibus, crudaue accinctus habena,
Sparsum, Gamaliel, elide in saxa cerebrum.

Gam. Verbere, sed primo (mirum) tremit excita tellus,
Attollunt capita exanimes, dorsoque lacernas
Reijciunt, circum candenti nube coruscant,
Et Cęli in supera alta uolant: quas ęthere ab alto
Deuoluent in tecta faces! quæ funera nimbis
Perque domos, perq; arua dabunt! spes nulla salutis:
Pręcipitate fugam, specubusq; inclusa ferarum
Funestis capita, ò socij, subducite fatis.

Hymnus Enoch, Heliæ, & Ioannis ascendentium in Cęlum.

AD te perenne gaudium,
Rerumque summus artifex
Cursum per auras tendimus
Lęti trophæis hostium,
Enfracta tortorum manus,
Pallet Tyrannus impotens.
Detrectat arma Carnifex
Fusi per arua milites.

Antichristus, Michael, Eleazarus.

Ant. QVò ruitis? quò terga metus palantia uertit?
Quos fugitis? cęsos ne uiros, uęstraq; peremptos
Cuspide? quid? potius uestris terroribus acti
Diffugiunt illi, & caput inter nubila condunt:
State uiri, fretosnè suis petere alta putatis
Viribus, & sese celeres agitare uolatu:
Haudquamquam, Eumenidū nixu in sublime feruntur;
Nequicquam petiere fugam, liquidumque per Orbem
Insuetas iniere uias, ipse ęthera totum
Lustrabo: Vos ipse leuis per nubila Cęli
Insequar, astra etiam tranabo, & fulmine raptos
Excutiam in terras, iuuat hunc conscendere montem,
O socij, ferar hìnc tenues sublimis in auras.
Mich. Quò demens iter infaustum, quò tendere cursum
Monstrum immane paras? non sunt, non debita factis
Astra tuis, non hos cursus tentare necesse est;
Iam telum fatale uides, hastamque minantem,
Infando capiti exitium: nunc contrahe quicquid,
Siuè animis, siuè arte uales, non uiribus ullis
Eripiere mihi. *Ant.* merui: atq; hæc funera demens
Non indigna luam; tu nostram, si qua potestas
Parcendi, miserare uices. *Mich.* Istam exue mentem;
Vltima stat tibi sors, & ineuitabile fatum,
Iam quem Christigenum sparsisti sanguine montem,
Hùc mentire iacens? *Eleaz.* Laceras abrumpite uestes,
O' Hebræa cohors; temerati Numinis iras
Agnosco, quàm longa animos dementia nostros
Delusit! quàm nos cęcis erroribus acti
Per noctem, ac tenebras tàm multos duximus annos!
Ille equidem (nec me diuina oracula fallunt)
Relligione potens, & claro Numine IESVS
Christus erat, quem uera Dei præcepta ferentem
Nostra dedit letho fatorum ignara uetustas;
Hoc modò Thesbites, hoc nobis conscius Enoch
Retru-

Rettulerant, hoc, & profuso sanguine dudum
Testati; quę nos malè sanos egit Erynnis
Hanc rabidam pestem templis adscire, focisque.
Tollite uipeream pestem, & lethale cadauer,
Alitibus prædam gemino suffigite trunco.
At nos intereà fusi per templa, per aras,
Carmine placemus Superos, ueniamque precemur.

Hymnus Iudæorum conuersorum.

PArce qui Cęli moderaris arces,
Parce, nec dignis quatias nocentes
Claudibus, iustas pietas rogamus
Lenias iras.
Aspice ante aras Populum ruentem,
Aspice effusas laceris Puellas
Crinibus, uinci patiare tandem
Supplice vulgo.
Id rogant męsto gemitu Parentes,
A' quibus nostri generis propago est,
Sancta maiorum pietas nepotum
Crimine soluat.
Tu Patris summi veneranda proles,
Immemor tandem Solymi furoris,
Parce, & antiquæ redeant precamur
Fædera pacis.
Nostra te ferro temerauit audax
Dextra, tu nostrum facinus piabas,
Tollat Hebræus scelus ille manens
Ex Cruce Sanguis,

Christus iratus in gloria, septem Angeli cū phialis.

Xpus. VSque adeò humanas agitat uesania mentes,
Vt nostris post terga focis, arisque relictis
Palantes abeant, diuersaque Numina fingant
Quisque suum! men' men' ausi depellere templis?

 Men,

Men' lacerare probris, Regnisque illudere nostris?
Ferrea non possunt mitescere pectora donis,
Non prece, non monitis, sed adhuc, furor impius hęret
Mentibus, & cęcę gliscit uiolentia plebi:
Audendum ferro est, & quos nec dona, nec altus
Vicit amor, uincant effusis cladibus irę.
Vos mihi Cęlicolę supremo ex ordine septem,
Horrendos totidem phialis armate lacertos,
Et nostrum in maria, & Cęlum, terrasque furorem
Spargite. Vos populis quicquid feritatis ubique est
Mittite, uos totis in uulnera uiribus ite.

Melchiel Angelus primus, Gad cum populo.

Mel. PAremus. Nunc ò socij, torquete per auras
Vltrices phialas: miscere ego funera primus
Audeo. *Gad.* Quid crepuere tubę, quis tantus ab alto
Dissultat fragor? *Mel.* quotquot coluistis Numina pestis
Gorgoneæ, ò geritis quicumque insignia monstri,
Vobis hanc phialam quatio, uos hæc mea clades
Opprimet, exustis serpat sitis ignea uenis,
Arescat iecur, & circum præcordia sanguis
Æstuet, atque imas populetur flamma medullas.
Gad. Heù, heù quis, nostris tacitum calor implicat ignem
Ossibus! heù pectus flammanti incanduit ęstu,
Tubera prorumpunt membris, & corpora tabo
Exuperante tument, cursum rapiamus in undas
Æquoreas, gelidoque ardentia corpora Ponto
Mergamus. ————————————

Ialel secundus, Sephron cum populo.

———————— Iubeo fluctus, undęque rubescant,
Purpureusque cruor latum se fundat in æquor,
Iactati pisces media moriantur arena,
Horrisonos tollat fremitus, & murmure sęuo
Mugiat unda maris, soluatque ad '~ra fluctus.

Sep. Non hæc tuta fuga eſt, pelagus de ſedibus imis
Conuulſum reſonat, fugiendum ad flumina Ciues,

Ieſſiel tertius, Arod cum populo.

Ieſ. NVnc ò terrarum Domini, Regeſque luendum
Quicq̃d ſçuitũ in populos,& corpora Diuũ m eſt:
Hęc uobis phiala inficiat pro cęde piorum
Puniceos amnes,& ſparſos ſanguine crines
Arcd. Heu miſeris, quonam fluuij rubuere ueneno!
Vnde cruor limphis! quæ tinxit purpura fontes!
Quas potemus aquas! quo ſiccis faucibus hęrens
Fonte leuanda ſitis! ———————————

Nabaliel quartus, Gad cum populo.

——————————— Qui mundum lumine comples
Phębe tuo, hanc phialam æſtiuo feruore calentem
Accipe, flammeſcant radijs arentia circum
Arua tuis, iaceantq, ambuſta cadauera campis.
Gad. Vrimur. Infelix uulgo funeſta incendia Tytan;
Heù, heù quis tantos effuſis cladibus æſtus
Abluat Oceanus! nec ſyluæ, aut montis aſylum eſt
Vllius, areſcunt nemora ab radicibus imis,
Arboribuſque comæ deſunt, & frondibus umbræ.
Crudelem ò Superum rabiem, ac immitia corda,
Cur non auertis radios, Phæbique furentis
Lumina? candentes cur non defenditis agros?
Quod ſi non aliud liceat, nec ſæua mouentur
Numina, iactato turpemus puluere Solem.

Iſrael quintus; ſephron cum populo.

Iſr. HAc phiala in ſolium, quod dira inſedit Auerni
Bella, miſſa ruat, fumoque, & nubibus auras
Occupet. *Seph.* Heù quantus piceus uapor àëra turbat,
Tolluntur nebulę è ſtagnis, & nubila mittit

Nigra palus. Hæc tu Galilęe immittis in Orbem
Funera: ſed quæcumque uelis circumq; ſupraq;
Sęuieris, rapido diſcerpere brachia morſu,
Malumus, & lacerare genas, quàm reddere templis
Thura tuis: neq icquam his nos terroribus urges.

Gamuel ſextus, Arod cum populo.

Gam. HÆc phiala Euphratis tumidas exhauriat undas,
Per uada iurati còëant in prælia Reges,
Morte fremant populi, ſpumantique Orbis inundet
ſanguine, nec capiant effuſa cadauera campi.
Arod. Erupere acies, proh' quæ certamina miſcent!
Æra micant, reſonant clypei, furit enſis in hoſtem,
Nec mora, nec requies in mutua uulnera ferro eſt.

Bannhiel Angelus ſeptimus, Gad cum populo.

Ban. VLtimus hanc phialam quatio, Cęlumque procellis
Miſceo, prçcipitent commixta grandine nimbi,
Subſidant montes, tellus exterrita colles
Decutiat, ruptæ iaculentur fulmina nubes.
Gad. Ad terram ruite, ò ſocij, terramq; trementes.
Immota prenſate manu, iuga ſumma moueri,
Æquarique ſolo colles, & tecta uidetis,
Ingeminant ignes, rapiuntque per àëra curſum
Fulmina; quod miſeris nemus, aut ſpelæa ferarum
Tuta ſatis! quid adhuc ſupereſt! ruit horrida grando:
Qualis non Siculis unquam fuit Æthna caminis
Candentes iaculata globos; ramoſque, comaſque
Agrorum, nemorumque rapit, quæ tegmina nobis
Sunt reliqua! umbones clypeorum, ac ſcuta lacertis
Erigite, & peltas uenienti obtendite nimbo;
Nequicquam Galileæ furis: ſi corpora fundis
Non animos. ————————————————

Eleazarus Pontifex Iudæorum.

———————— Rabidis ſocij ne talia linguis

Audete

Audete in Snperos, quem diro incessitis ore
Christi Numen habet: non ipsa hæc funera Christum
Esse probant? non ille aliter tot cladibus Vrbes
Verteret: his certè fatalem nunciat Orbis
Interitum, monet, & lacrymis commissa piemus.

Cocles puer, Delia mater, Arod vir popularis, Phedael Angelus.

Coc. O Quàm dira fames: præbe hientacula Mater,
Frigida membra labant; Nato succurre cadenti.
Del. Grandine decussæ fruges, populatus aristas
Nimbus, ursereo turpati sanguine fontes,
Lapsa domus; plena exitijs, plena omnia luctu;
Quam tibi mater opem tantis concussa periclis
Nate ferat! quò se uertat! quæ Numina demens
Imploret! si nate iuuat populare Parentis
Membra tuæ; & nostras discerpe in fercula carnes.
Arod. Sed quænam medium processit in àëra Virgo,
Monstri terga premens, & uertens fręna lacerto,
Auro intertextam, atque ardentem murice Pallam
Pulchra gerit, micat, & niueos distincta pyropis
Articulos, dextra gemmis, auroq, rigentem
Craterem versat, quo cunctis pocula miscet,
Ingens sub pedibus uortex decurrit aquarum,
Cælicolumque unus iugulos circumrotat ensem.
Phed. Hæc auri, hæc Veneris, regnandi hæc sęua Cupido,
Hæc humana lues, scelerumq; hæc fæda uorago,
Hac Iuuenum mentes blanda dulcedine captat;
Delitijs animos, emollit corpora luxu,
Delitijs inhiat, quæsitoque incubat auro;
O' monstrum infelix, quantum tibi iuris in orbe est!
Quàm latè tua sceptra patent! quàm multa ueneno
Regna tuo madefacta ruunt! quot cædibus Vrbes
Euertis! Tu magna Ducum, tu nomina Regum,
Tu plebem indocilem celeri sub tartara fato
Pręcipitas, tu clade pios, & funere uersas

Non

Non furere ulteriùs dabitur tibi lurida pestis,
Iam longo satis in populos dominaris ab æuo,
Hæc tibi summa dies nunc ense, & uulnere nostro
Icta cades; Ruit en Babylon! Vos monstra Barathri,
Hanc rapidam cursu prædam uectate sub umbras.

Dæmones furentes abripientes bestiam.

Multis ab annis hanc prædam exoptauimus,
Nunc tandem spolijs fruimur his meretricijs.

Ariel Angelus, Phinees cum populo.

Ari. Sidera, quæ vario stellantem pingitis Orbem
Lumine, non ultrà fulgere ex sedibus altis
Fas erit, aut terras agitare, elementaq; uestris
Viribus, è Cæli celsa Regione cadendum est.
Tuque etiam decus astrorum, tu noctis opacæ
Arbiter, umbrarumq; potens, ferali sanguine uultus
Infice, Luna, tuos. Tuque ò uenerabile sidus,
Cui menses, annique uices, cui sęcula curiunt,
Contrahe Phębe comas, quibus aureus omnia lustras
Hæc tibi meta uiæ: fessas iam solue quadrigas.
Phin. O noctem subitam, ò stygiæ primordia noctis,
Hæc rerum suprema quies: huc tempora sistent!
Nos nos tam vario rerum natura tumultu
Deplorat; nostrasque uices, & funera deflet!
O socij, magnum tellus excussa dolorem
Testatur; restuis plangoribus æquora lugent:
Ingeminat rapidos Æther pro fletibus imbres:
Sol etiam nostras non passus cernere clades,
Inuoluit nitidos atra ferrugine currus:
Astra ruunt. elementa gemunt: nunc ultima rerum
Eluuies; Mundi moles tentata fatiscit:
Heù passis lacerate comas, & pectora matręs,
Heù, pueri plorent, heù prono corpore fusi
Rumpamus querulos casto de pectore luctus.

Michael,

Michael, Sephron popularis.

Mic. O' qui fulmineam uersas ex Æthere falcem,
Non iam maturas æstiuo tempore messes
Aspicis? & grauido curuatas palmite uites?
Eia adhibe circum falcem, flauentibus agris,
Et tempestiuas incumbens demete fruges.
Et uos, ò focij, flammarum quicquid ubique,
Seù Silicum in uenis lateant, seù per caua currant
Nubila, seù gliscant montani ex Sulphuris igne,
Huc legite, & toti iactate incendia Mundo:
Ipse celer sistam firmato cardine Cælum.
Orbes qui rapidum per longa uolumina tempus
Ducitis: hic uolucres motus; hic ponite cursum:
Hæc suprema quies uobis: hæc meta laborum.
Nunc nunc ò focij torquete ex nubibus ignem,
Nunc mare, nunc tellus, rutilusq; incandeat æther.
Seph. Diffugite ò miseri, in latebras, cęlum omne coruscat,
Heù, heu, nulla fuga est, collucent omnia flammis.

Chorus Angelorum.

TRagico tecti Syrmate Cęlites,
Hominum generi damus inferias,
Fataque populis vltima passis
Canimus tristi carmine nęnias:
Hæc loca quondam pinguia frugibus,
Gelida circum fronde uirebant,
Vernabat humus candida lilijs
Spirante per hæc arua Fauonio:
Hic belligeras alta per Vrbes
Steterant altis mænia pinnis,
Hic sparsa crocis atria Regum,
Mollesque toris mollibus aulæ,
At præcipiti turbine rerum
Ambusta iacent omnia flammis,

Luridus

Luridus agros fumus obumbrat,
Cineresque Ducum turribus incubant:
Viduata gemunt arua colonis,
Tellusque suos plorat alumnos,
Hominum questus funera Tytan
Caput horrenti condidit umbra,
Heù gens hominum cognata Deo,
Et præsidijs credita nostris,
Heù quàm subitis cladibus occidit,
Et fusa dedit corpora campis.
Nullus superest incola terræ,
Sibi qui vacuas arroget arces,
Quique relictas occupet Vrbes
Ex innumera gentes superstes:
Nullus adest, qui sparsa legat.
Condatq; pius membra sepulchris,
Genuit populos, coluitque dies
Non vna; dies vna peremit.
Ista sit vtinam summa laborum,
Nec mors iterum seuior instet;
Sed quæ peperit mors vna luem
Altera longo nutriet æuo.

FINIS TERTII ACTVS.

Dichia-

Dichiaratione del Quarto Atto

NEl Quarto Atto comparirà nella gloria il vecchio Adamo pregando Christo Signor nostro, che si come con la morte, e passione sua rimediò à tutte le miserie, che il suo peccato haueua causato, così anco discacciasse la morte introdotta per il medesimo peccato resuscitando gli huomini, che per il fuoco haueua fatto bruggiare. Christo manderà quattr' Angeli per le quattro parti del Mondo cõ quattro Trombe a chiamar'i morti alla vita. Surgite mortui, & venite ad Iudicium. *Vsciranno dalli sepolchri l'ossa, e le ceneri, le quali dopò saranno raccolte, e poste in ordine dagli Angioli per resuscitare. Michele manderà quattro Angeli a chiamar l'anime dalli sepolchri loro per riunirsi con i corpi; l'vno chiamerà l'anime dell'Inferno, il secondo del Limbo, il terzo del Purgatorio, il quarto del Paradiso, e venendo*

l'anime

l'anime dell'Inferno verso i sepolchri, domandaranno il modo come sarà possibile questa resurrettione, essendo che i corpi d alcuni furono bruggiati, altri deuorati da bestie, e parte ingoiati da' pesci, & in particolare si marauiglierà Aristotele, dicendo che non trouò mai tal cosa nella sua Filosofia, ma l'Angelo li sodisfarà. Entrate che saranno l'anime ne' loro sepolchri, e cõgiunte con i corpi, al suono della Tromba di Michele tutti resusciteranno, e gli Angeli separeranno i buoni da' cattiui, mettendo quelli alla parte destra, questi alla sinistra, nel che sarà vn grandissimo pianto separandosi Padre, e Madre da' loro figliuoli, & amici trà di loro. Et in questo finisce il Quarto Atto, con vn choro d'anime dannate piangendo la lor miseria, e dannatione.

ACTVS

ACTVS QVARTVS

ADAM, CHRISTVS.

Ad. O SPES fida hominum, & melioris conditor æui
Christe; tibi laudes, quęcūq; in sæcula dicam,
Quòd populis inuisa meæ contagia culpæ
Abstuleris, sobolēq; mea, innumerosq; nepotes
Ignibus ereptos, cælesti adsciueris Vrbi:
Tu quamcumque luem terris mea fata tulerunt,
Eximis, & dextra reficis meliore ruinas,
Meque, meosque olim lignum fatale peremit,
Instauras alio tu felix omnia ligno;
Quasque mihi raptas male victrix arbor habebat
Exuuias, alia repetitas arbore reddis:
Ipse feras, durosque in Cæli limine uectes
Opposui, clausique meis Superi ostia Regni;
Aspersas aperis sacro tu sanguine portas:
Ipse meis iter indignum molitus in umbras,
Orbemque, & miseras adigebam in Tartara gentes:
Tu contra spolijs Erebi lugentis onustus,
Obstruis infernas obiecto corpore fauces:
Sunt alia innumeris, & quæ non omnia sæclis
Enumerem. Sed adhuc tanta inter gaudia (fari,
Si licet) vna meis desunt solatia fatis:
Nostra lues non tantum animis, ac mentibus hæret,
Sed miseros effusa etiam per corporis artus,
Hinc morborum acies, & hyems, & tristis egestas,
Hinc sitis, hinc obscęna fames, hinc frigora terris
Incubuere, gradumque sibi mors improba fecit.
Hanc etiam precor, Indigetum Rex, aspice partem,
Vtque animos, sic membra leua; mors atra sagittas
Ponat, & in ueterem tollant se corpora uitam.
Chr. Non hæc uota Parens hominum, sint irrita faxo,
Ipsa dies etiam iam iam me muneris huius
Admonet.

Admonet. Huc ex Cælicolis mihi quattuor absint.
Tu Cęler Auroram lituis, & Solis Eoi
Regna quate; Hesperios contrà tua buccina fines
Terreat; Arctoum in Boream tu classica uerte:
Tu demum arentem Lybien, Austrique recessus
Concute, quò uestris tremefactæ cornibus urnæ
Relliquias cinerum, & pallentia corpora reddant,
Tu Michael, horrentem arcu pharetraq; sonantem
Mortem inunde manu, uinctamq; in Tartara merge;
Quin, & pauperiem, & morbos, maciemq; famemque,
Cunctaque mortalis uitæ rape monstra sub umbras.

Michael, Iolel, Israel, Camuel, Ariel, Phedael, Angeli ad quatuor Mundi partes.

Mic. NOn secus ac iussi facimus. Nunc tortile cornu,
Horrificasq; inflate tubas per Regna, per Vrbes
Quisque suas, primus Nabatheus currat in Orbem.

Ialel Angelus ad Orientem.

SVrgite funereis exanguis, turba sepulchris
Surgite, marmorei lapides tollantur ab urnis,
Surgite, nunc cineres ueniant in luminis auras.

Israel ad Occidentem.

SVrgite uitæ lumine cassi,
Pressaque tumulis tollite capita.
Concussa nouo clangore tubæ,
Terra dehiscat uespere ab ultimo.

Gamuel ad Aquilonem.

SVrgite, ò quosquos Libythina mersit
Æquore, aut cęcis cohibet sub antris,
Soluit aut duro glacialis Vrsæ
Frigore membra.

Ariel

Ariel ad Austrum.

EXcusso tumuli puluere surgite,
O' quos vel rabies Martia perdidit,
Vel mors vipereo uulnere sustulit,
Vel quos implicuit Syrtibus Africus.

Mic. NVnc legite, ò socij, cineres, atq; ossa per Orbem,
Quæ tumuli uomuere, suo seù gurgite Pontus
Occulit, aut Zephyri rapuere inhumata per auras,
Quæque latent uolucrum, aut rapidis absorpta ferarum
Visceribus, simul, & iaceant ubicumque locorum
Congerite, ac sparsos firmis compagibus artus
Nectite: nunc uenas uenis, nunc ossibus ossa,
Membra iterum membris, neruos componite neruis.
Vos alij in tumulos animas compellite, seù quas
Orcus habet, seù lustralis quas expiat ignis:
Tu Raphàël animas uenientum ex æthere Diuùm
Hùc comitare manu torquens insignia palmę
Victricis. *Raph.* Læti, ac celeres mandata subimus.

Phedàël ad Infernum; Beelzebuch Orci Princeps; ex damnatorum animabus Abyron, Ieroboam, Aristoteles, Clodius, Palinurus nauta, Cyneus Miles.

Phe. EVmenidum Princeps stridenti cardine postes
Pande tuas. *Beel.* nam quis tãtũ clamoribus audet,
Vsque adeonè sibi de nostris arrogat antris!
Phe. Rumpe moras, iam tempus adest, quo lancibus æquis
Omnia facta hominum Dominator penset Olympi;
Laxa Erebi fauces, ruptis fornacibus Orci
Solue tuos, pateatque iter infelicibus umbris,
Ad Superos; quę tanta mora est? ego cuspide ualuas
Disijciã. *An.* heù, heù, heù. *Ab.* Cecidere auulsa barathri
Limina, quò miseri rapimur, cur non datur Orcum

Incolere ? aut cur has tenebras, ignemque iubemur
Linquere ? non satis ad tantas sunt tartara pœnas ?
Malumus hic rapidi flammas Phlegetontis in ęquum,
Eumenidumq; pati rabiem, quàm iudicis ora
Aspectare iterum. Liceat, fortissime Princeps,
Has habitare domos, quid etiam, nisi dira rogamus
Exitia ? & si qua est pietas concedere fas est.

Th:. Vobis non ulla est pietas, clementia nulla;
Hæc quondam patuere satis: nunc omnia contrà
Sęuitiem intentant: Celeres Plutonis ab antro
Ferte gradum; primusque illorum prodeat ordo,
Vera quibus nec Relligio, nec cognita uirtus,
Aut etiam temerata dolis, oppressaque ferro est.
Hinc subeant alij, fuerat quibus vna voluptas
Ambire, & titulos, & sceptra, & laudis honores,
Et sibi non alijs, populos, orbemque regebant:
Ex hinc quos clypei, galeęque ad bella iuuabant,
Quique odijs aluere animos, ac sanguine dextras
Fędarunt: Hinc qui temerè periura uulgo
Iactabant ipsis etiam conuicia Diuis:
Et qui delitijs madidi, luxumque secuti,
Totos in Venerem somnos, conuiuia, ludos
Consumpsere dies, procedant agmine longo:
Quos gregis, agrorumque fames, aurique cupido,
Et uiolare fidem socijs, & uiuere rapto
Impulit: Exiliat mox cætera turba nocentum.

Ier. O lucem inuisam, ó sceleris loca conscia nostri!
Reddita cur oculis iterum sunt lumina Cęli ?
Cur iterum infandis hæc arua insignia factis
Aspicimus ? non, & cęcis latuisse sub antris,
Non & inexhausto torrentes igne caminos
Præstiterat tolerasse? utinam nos terra dehiscens
Mergat in abruptum, aut rapiat Vulcania tellus,
Nostraque iam totum quæ sunt uulganda per Orbem
Facta tegant. Sed quò tandem properare iubemur ?

The. In tumulos iter est, hic membra, hic corpora rursus
Accipite, hic uobis cineres aptate receptos.

Ari. Quod

Arist. Quod precor hoc mõſtri eſt! noua q̃ miracula narras?
Pallentes animas in priſtina membra reuerti
Poſſe putas? rurſus tepefactas ſanguine uenas
Accipiam? neruis iterum calida oſſa coibunt?
Non hæc tradideram gelidi ſub tecta Lycęi,
Non unquam hæc didicit, me præcipiente, iuuentus
Irrequieta pedes, ſpatijſque exercita longis.
Clod. Extructis nos membra rogis, & corpora flammis
Tradidimus, tumulis ambuſta cadauera uomer
Dum proſcindit humum rapuit, rapuere procellæ,
Et venti rapuere, quis hæc ex omnibus agris
Colligat, & ueteri reddat mutata figuræ?
Pal. Nos quõdã Auſter aqua inuoluens, & naufraga puppis
Obruit, hinc magno coëuntes agmine piſces
Corpora diripiunt, homines tùm piſcibus ijſdem
Veſcentes auxere quidem ſuá corpora noſtris,
Membranè quæ nobis alij rapuere redibunt?
An deerunt? eadem certè communia multis
Eſſe negas? *Cyn.* Nos dùm ferro decernimus, hoſtis
Abſtulit enſe caput, liquitque in littore truncos,
Inuadunt rapidis frendentes dentibus Vrſi;
Nec Coruorum acies, nec roſtro Vultur obunco
Defuit, accedunt prærupto ex monte Leones,
Ecquis erit tandem rapiat qui noſtra ferarum
Viſcera uiſceribus, uariaſque immiſſa ſub aluos
Fruſta legat? *Phe.* Nè uos inſana hęc cura fatiget,
Maxima qui uaſti procudit mœnia Mundi,
Qui mediam inſtabili librauit pondere terram,
Littore qui fluctus cohibet, qui lilia campis,
Quique uices frugum, & Cerealia dona miniſtrat,
Ille Deus cineres uobis, ille integra reddet
Corpora: Nunc tumulos legio ſcelerata patentes
Ingredere. *Ier.* Heù q̃tus graui olenti ex corpore pędor,
Quæ membris dira illuuies! quis ſqualor in ore!
Heccine nos epulis, hæc molli membra cubili
Fouimus! hæc gemmis, hæc fuluo inſtrauimus auro!
Turpius haud uſquam cœnum, nec fœdius ullum

Portentum ex pelagi, aut terræ se protulit antris:
In quascumqne uelis potiùs nos abijce terras,
Quàm subijsse iterum nos hæc informia cogas
Corpora. *Thed.* Nequicquam gemitu iactatis inani
Vota, vel inuitos iussù parere necesse est.

Bannbiel ad Limbum, Amon cum animabus Limbi.

Ban. INfantes, quos cęca domus caligine mersos
Occulit, in Superam ex tenebris procedite lucem.
Am. Haud inuiti equidem iucundum lumen Olympi
Cernimus, atque utinam exiguo ꝙ tempore quondam
Hausimus, hoc liceat per sęcula cuncta poti i.
Ban. Det rata uota Deus: Vos vobis lactea membra
Iungite, quæ tumulis mors immatura còercet.

Iessiel ad Purgatorium, Caleph anima Purgatorij cum socijs.

Ies. O' Quos exercent certo pro tempore pęnę,
Concretam donec labem sacer eximat ignis,
Hùc reuocate gradum, sęuisque excedite flammis,
Pęnarum satis est, nec iam uestigia culpę
Vlla manent; sed uestra licet repetatis ab urna
Corpora. *Cal.* Quas vnquam Rex omnipotentis Olympi,
Pro meritis grates dabimus, laudesque canemus?
Ad nos demittis Superis de fratribus unum
Qui uocet ex flammis, supera qui sistat in aula
Qui temerè abiectos cineres, collapsaque membra
Instauret, quique in tumulum deducat ouantes,
Adsis, ò pater indigetum, & tua munera firmes.

Raphael ad Paradisum, D. Petrus.

Raph. EN date Cęlicolę plausus, & plectra mouete;
En Cæli reserate fores; descendit Olympo
Diuùm

Diuûm sacra cohors, tumulataq; membra reposcit.

D.Pe. Saluete, ò sacri cineres, saluete laboris
Participes, uos grata Deo cecidistis ad aram
Victima, uos flammas, glaciemq; & frigora passos:
Iam tandem socias animas in sęcula rursus
Accipite, æternoque iterum uos fędere nobis
Iungite, & in Superi partem succedite Regni.

Mic. Compositas membris animas, tumulosque receptos
Iamdudum tremere aspicio; nunc clangere fas est.
Surgite iam quoscumque grauis tegit urna receptis
Artubus, ad summi Regis properate tribunal,
Non ullum datur effugium, mare, sidera, tellus,
Vos cohibent medios, districtis ensibus adsunt
Cælicolæ: Hic scelera, hic mores exponite uestros,
Hìc uitijs turpes æquato examine uitas
Excutite, hic stygijs horrentia corda uenenis
Euomite, hic lautè quicquid, Venerique nefandæ,
Delicijsquè datum est, mora nulla: patentibus urnis,
Surgite. Vos, socij, Diuis abiungite, sontes.

Hylus Puer damnatus ad Patrem.

QVò pater auellor? miseri cur oscula Nati,
Amplexusque fugis? potuisti linquere solum,
Crudelis! Stygię circumstant undique diræ,
His socius tradar! natum sic prodis Auerno!
Da Genitor dextram, & tecum me tolle per auras.

Caleph Pater ad filium.

HInc Puer, hinc absiste procul, gemituq; Parentem
Desine compellare tuum, si nostra tulisses
Præcepta, ac monitus non hæc modò fata subires.
Si nunquam Patrem es veritus, si nomina Patris
Temnebas, si non Patris mandata secutus,
Quem nunc imploras infido pectore Patrem?

Delia Mater damnata ad filium.

QVò tibi nate fuga est? quid matrem toruì tueris?
Quouè oculis auersus abis? ego Delia mater,
Non materna vides niueo spumantia lacte
Vbera, non uterum fœcundo pondere felix?
Non lacerum crinem, contusaque pectora palmis?
Quò Genitricis honos, pietas quò prisca recessit!

Cocles filius ad Matrem.

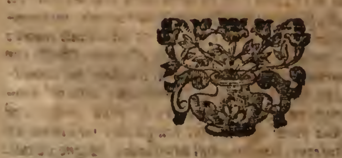
NE quicquam querulò, Genitrix, hæc ore uolutas,
Me fouet alter amor, melior mihi reddita mater;
Tuque abeas, quò te furiæ rapiuntq, trahuntque.
Mich. Quò feræ nimium lacrymæ, serique dolores,
Iam iam aderit paribus qui crimina cladibus æquet,

CHORVS NOCENTVM.

HEù quos dabimus miseranda cohors
Gemitus tanto funere dignos!
Heù quis ab imo pectore luctus.
Mala nostra pari crimine diluat!
Nunc in lacrymas corda liquescant,
Fusique genas imbribus obruent;
Nunc dolor atris cladibus incitus,
Laceret fœdis unguibus ora.
Quò delicijs nescia vinci
Nostra libido cessit! & auri
Vesana fames! quò blanda Venus!
Quò raptus honos! rapta supellex!
Alias versat fortuna vices,
Alius rerum nascitur ordo,
Versa in tristes gaudia luctus,
Versa in lacrymas omnia lugent.

Erepta cohors fida sodalium,
Nullus amicos coniungit Amor,
Oblita sui coniugis uxor,
Natisq; suis auulsa Parens.
Terrore labat mens malè conscia,
Fremit hinc, atq; hinc agmen Auerni,
Capiti Iudex imminet horridus,
Mugit ab imo Tartarus antro.
Vtinam vitæ lumina nobis,
Nunquam genitrix fœta dedisset,
Vtinam infantes sybilus anguis,
Aut nos crepitans flamma vorasset;
Scindite vestes flebile uulgus
Plangite crebris pectora pugnis,
Lacerate comas, tollite questus,
Hæc una licent gaudia nobis
HEV', HEV', HEV', HEV'.

FINIS QVARTI ACTVS.

DICHIARATIONE
Del Quinto Atto.

NEl Quinto Atto prima che cõpar ſca il Giudice, compariranno alcuni Angioli con l'inſegne della ſua Santiſſima Paſſione, come la Lancia, Croce, Chiodi, Spongia, Flagelli; & altri porteranno il trionfo di tutte le coſe, che vinſe Chriſto per virtù della ſua ſanta Croce, come il Peccato, la Morte, il Demonio, la Potenza de' Tiranni contro li Martiri, l'Hereſie, la curioſità della Sapienza terrena contraria alla ſemplicità della noſtra Fede, tutte l'infermità, e miſerie di queſta vita, come caldo, freddo, fame, ſete, & altre coſe. Il Padre Eterno darà al Figlio lo Scettro, con poteſtà di giudicare il Mondo, e deſcendendo nella Valle di Gioſafat, ſi marauiglierà Caypbas, Pilato, e tutti i Giudei, marauigliaraſſi Ariſtotele di vedere vn'huomo come vn Dio. Aſſentato Chriſto nel ſuo trono, ſi volgerà prima à man deſtra dãdo le Palme, e Corone a' ſuoi Santi, ſecondo il merito loro, cominciando da' Patriarchi, e per ordine a' Profeti, Apoſtoli, Martiri, Dottori, Heremiti, Religioſi, Vergini, e principalmente alla ſua dilettiſſima Madre, & ad alcuni Padri di famiglia. Adamo con tutti i Beati lo ringratiaranno di tanta gloria, buttando le corone intercederanno per l'anime del Limbo, che ſtano in terra con loro ſolazzi. Poi voltato alla ſiniſtra ſdegnato aſcolterà l'accuſe, incominciando il Demonio, gl'Angioli Cuſtodi, & altri Santi contro i peccati di quei perverſi huomini, li quali all'vltimo Chriſto con loro gran ſpauento, e pianto condannerà. Michele per comandamento di Dio legarà Lucifero. Ieroboam, capo de' dannati, non potendo intercedere per mezzo de' Santi Angeli, nè di Maria alcuna pietà da Chriſto, con gli altri ſarà tirato dal Demonio all'Inferno, lamentandoſi Aleſſandro Magno, Giulio Ceſare, Creſo, Achille, Sardanapalo, Luthero, Mahometto, e poi rinchiuſi in quell'oſcura tomba, Michele chiuderà col catenaccio l'Inferno.

ACTVS QVINTVS

Michaël, Ialel, Melchiel, Iessiel, Nabbaniel, Israel, Camuel, Bannhiel, Phedäel, Gabriel, Ariel, Raphael, Bathuel, Misael.

Mich. VNdiq; iam lecti cineres, iam uita sepultis
Tradita, iam sōtes cętuq; atq; agmine Diuū
Auulsi, iam pars operis nō parua pacta est:
Pergite Cęlicolæ mecū, cęptumq; laborem
Perficite: has, has exuuias, Christique triumphos
Accipite, ac sęuę memoranda insignia cędis,
His hominum noxas, ac labes ille piauit,
His Erebi domuit uires, his uincula morsis
Imposuit, uos hęc, socij, deferte per auras;
Ipse sequar uinctum rapiens Acheronta cathenis.

MANICAE, ET VINCVLA:

Ial· Obsequimu. Manicas en ipse, & ferrea primus
Vincla gero, hęc uobis homines spectanda feruntur,
His uobis quęsita salus, hęc uincula uestrum
In cędem rapuere Ducem, qui uincla resoluit
Vestra'suis; hęc uincla Deum tenuere furentem
In populos, flammasq; atq; horrida fata minantem:
Sed satis indulsit uinclis, sat tempore longo
Se cohibet, uinclisque iras, dextraque coërcet,
En contra uos uincla manent, uos illa luetis
Vincla Dei, & grauibus pendetis uincula uinctis.

COLVMNA.

Mel. En Rex uester ad hāc impactus terga Columnam
Flagra tulit, Deus hęc inflixit uerbera Nato,

Non Natum ueritus, non inscia pectora culpę;
Discite quę sit uestra lues: si talia Regem
Fata premunt, quę stat Populo fortuna nocenti!

CORONA, ET PVRPVRA.

Ies. Hęc Serta ex tribulis, atq; hęc data Purpura Christo,
Hęc lacero capiti uepres infixit arando,
Vos hac Serta Deo, uos, & per tempora dumos
Fingitis; ille quidem fuerat meliora daturus
Serta, & purpureas uestes, & sceptra parabat;
Sordida sed postquam uobis promissa uidentur
Reddet pro tribulis tribulos, pro murice flammas.

MALLEVS.

Nab. Malleus hac triplici perfodit cuspide Christum,
Traiectasque Dei distraxit in àëra palmas,
Vndè daret facilem amplexum, & sua brachia nostris
Necteret, adiunctasque manus. Vos terga uocanti
Vertistis, terrisque animos, atq; ora dedistis:
Ille etiam uos in terras, terræque tenebras
Adijciet, dabit, & terras queis terrea mens est.

CALAMVS, ET SPONGIA.

Isr. Hic rerum Domino Calamus sublimis acetum
Extulit, hęc tristes sitienti Spongia potus
Miscuit: heù uobis heù qualia seruat Auernus
Pocula, quæ meritò miseris aconita propinat.

HASTA.

Cam. Sanguine sacrifico tepefactam cernitis Hastam,
Hęc fodit latus, hæc patefecit in intima Christi
Corda uias, dedit, & uobis adapertile pectus:
Hic mollis torus, hic requiem, tutosque recessus

Quærere

Quærere erat, uerum hęc quicumque refugit
Hospitia, hunc Stygij Regis manet hospita tellus.

CRVX.

Ban. Hac Trabe parta salus, hæc terras arbor Olympo
Æquauit, tulit hæc uestræ dispendia culpæ,
Hæc quondam fuerat terrorque, & pęna nocentum,
Nunc solium sublime Dei, nunc stemmata Regum,
Nunc sceptrum Ducis ętherei, & uenerabile signum,
Signum quò Deus ad pugnas, & dura uocabat
Bella suos, & quo certamina lętus obibat
Miles, inexpleta furiarum interritus ira:
Hoc pretium fuit, & mundi percuntis asylum,
Certaque spes miseris: modò sed fatale tribunal
Eminet insontes, & Iudicis horrida sedes.

PECCATVM.

Phe. Hoc Scelus, hęc uestra improbitas, hæc limina Cęli
Clausit, & hęc rapidi fauces laxauit Auerni,
Nunc Cruce victa gemit, nunc, & vibrantia quondam
Demisit capita, & scissos turpauit amictus.

MORS VICTA.

Gab. Hæc antiqua Lues, hæc Mors, hæc illa sagittis
Horrida: tu populis Vrbes, tu rura colonis,
Milite tu populata Duces, tu remige puppes.
Tu solita infractas iuuenum contundere uires,
Tu titulos, & tu capiti diademata Regum
Excutere, ò quoties natorum in funere Matres,
Et quoties Coniux te detestata mariti
Ante rogos, ò quot gemitus, quot sęua querelas
Per tumulos, & agros, per templa, & tecta dedistis,
At modò quò tua uis, tua quò uictoria cessit!
Quò furor: en populos, & quas tua dextera gentes
Strauerat: una tibi imperium dedit arbor, & arbor
Abstulit, hæc celeres arcus, ac spicula fregit.

MORBORVM GENERA.

Ari. En febres auidas, morborumq; agmina membris
Noxia, & en circum macies, labor, otia, luctus,
Et quotquot ſuberant mortali in pectore peſtes,
Nullus apud Superos uobis locus, & mora nulla
Vlterius. Vos ſub Stygias Crux alma paludes
Demigrare iubet, pęnaſq; augere nocentum.

CRVDELITAS TYRANNORVM.

Raph, Hæc rabidos acuit Chriſti cultoribus enſes
Sęuities, hęc hęc lacerauit debita Cęlo
Corpora, non ultrà gladio, ferroque minari,
Non ultrà dabitur ſęuos armare Tyrannos,
Non torquere pios: rabies tua perdita, quondam
Nil intentatum liquit, nil liquit inauſum,
Non armis, non inſidijs, ferroque pepercit.
Nunc proſtrata iaces, nequicquam tanta mouebas
Funera, dum Chriſti certas excindere nomen,
Vis, & mens hominum lęua eſt, ſi certet Olympo.

HAERESIS.

Bath. Hęc illa impietas toties ariſque, fociſq;
Et uero molita dolos, hęc ſidera Cęlo,
Diripere, hęc tenebras conata effundere luci,
Quas non in partes animos, & pectora uertit!
Quę non conſilia. aut quos non accincta furores
Vt furiale malum populis, & triſte uenenum
Miſceret, quateretque nouis erroribus Orbem,
Sed nil inſidijs, nihil his conatibus auctum.

SAPIENTIA MVNDI.

Miſ. Hęc eſt Graiugenum, hęc ueteris ſapientia Romę,
Quę nil credibile, ac uerum nihil eſſe docebat,

Quod

Quod non aut oculis, aut quod non sensibus ullis,
Aut non deprehensum certa ratione fuisset;
Cętera stultitiam, nugasque putabat aniles,
Te miseram! quid enim terra moliris Olympum,
Ingenijque tui tàm paruo limite claudis
Numina: Non aliquid Cęli dominator habebit,
Quod non aût oculis, tacitę nec acumine mentis
Perspicias: sed iam non unquam uisa, nec unquam
Credita, nec dum uita fuit, sperata patebunt
Tartara, sic disces, & certa, & uera fateri,
Illa etiam fieri quę quondam posse negabas,
Et quę non animis, oculis non hauserit ullus.

LVCIFER PATER PECCATI.

Mic. Nunc inuisa lues te claro in lumine prębe
Spectandum populis, præstanti corpore Regem
Purpureas per colla comas, uultusque decoros
Aspicite, hic uester Deus est, huic thura dedistis:
Hunc quoque ductorem dabitur non linquere uestrum,
Hic fuit, hic maneat uobis in sęcula ductor:
His tu Tartareum monstrum dominare sub umbras,
Parce pijs, non hos iterum uexare uetustas
Vicerunt, uiresque tuas domuere ferendo.
Hic modò consistas monstris adiunctus Auerni,
Dum veniens statuat Iudex, quid cuique luendum.

PATER ÆTERNVS AD FILIVM.

Nate Parentis honos, amor unus, & una uoluptas,
En hominum fatis extremum imponere finem
Tempus, vt vltrices scelerum decernere pęnas:
Hę tibi erunt partes, tu sęui Iudicis iras
Expertus, tunc digna reis, & iusta rependas
Iudicia: humanos artus prębebis, & ora,
Quę timeant sontes, & amet sacra turba piorum:
Huc usque innumeris, ò Nate incognitus oris,

Aut

Aut inuisus eras, nec dum tua credita multis
Numina, uel scelere, aut cultu temerata profano;
Mox rerum Dominum, versantemque omnia dextrâ
Te uideat quicumq; tuos contempsit honores.

CHRISTVS AD PATREM.

Sancte Pater, qui sceptra mihi communia tecum
Esse iubes, Numenque tuum mihi tradis ab æuo,
Tu me confectum pœnis, omnique dolorum
Sæuitie, & tandem crudeli morte peremptum,
Educis tumulo reducem, Cœloque receptum,
Das super astra tuis pariter consistere dextris:
Nunc etiam magni mihi iura, & nomina defers
Iudicis, atque hominum causas, & præmia mandas:
Iussa libens peragO. *Pat.* cape nostri insignia sceptri,
Quo quicquid scelerum, & culparû quicquid ubiq; est
Excutias, neque enim terras inglorius ibis,
Sat multos quondam duxisti ignobilis annos,
Nunc populis Numen, tuaque est spectanda potestas.
Xps. Ascendi paucis olim comitatus Olympum,
Nunc septus populis, atque inter multa reuertor
Millia, nunc noua nupta meo dignata cubili,
Seque suosque omnes thalamis, Regnisque maritis
Inferet, & mecum felices exiget annos:
Iamque uale Genitor. *Pat.* Vale, & Patris unica proles.

CHRISTVS AD IVDICANDVM.

Instrue tu Superas acies, ac tela ministrâ,
O' Michael, atque æther eum tuba dirigat agmen
In Vallem Regis Iosaphat, quæ nomina seruat:
Adsint ô dilecta Parens, Diuûmq; Senatus:
Quin totus lituis suprâq; infrâque resultet
Orbis; & incipiant iam iam trepidare nocentes,

IVR-

TVRBA REORVM.

Heù,heù,heù,heù,heù,quot turmas fundit Olympus
Agmina quanta ruunt, quot fulminat ensibus Æther:
Ecce autem Iudex rutilo secat aëra nimbo,
Heù, heù, quam rabidos vultu defulgurat ignes,
Quantus, & ore fremit, quæ nunc specus alta dehiscat,
Et rapiat miseris tantę spectacula cladis.

ADMIRANS PILATVS.

Hìc ille, ò Solymi Patres, quem crimine diro
Damnatum, fixumq; Cruci demisimus Orco!

CAYPHAS.

Ille q̃dem! quę me,quę vos (proh') tartara mergent!
Quis feret indignos! quos nunc dabit ore furores!
Quas quas, heù, nostro sumet de sanguine pęnas.

ARISTOTELES.

Quis precor hic hominũ est? nõ hic mihi cognitus vsq̃.
An tantum potui Regem ignorare! quis hic est?
An Deus hic alter? sed quis duo Numina fingat?
Non patitur natura Deos, satis est Deus Orbis.

CHRISTIANVS.

Hic Deus est, natusq; Dei par Numen vtrique,
Hoc equidem noram, sed non fuit, hei mihi, tantum
Nosse satis, prauos decuit componere mores.

MICHAEL.

Murmure composito, modò Regem quisque loquentem
Audiat, & quæ fata sibi sint debita discat.

CHRISTVS AD PIOS:

O Diuûm genus, ò Supero dilecta Parenti
Agmina, nunc tandem multis illuxit ab annis
Expectata dies, qua vos tot cladibus actos,
Et toto innumeris iactatos Orbe periclis
Accipio, reducesque animos, & corpora cerno,
Iam modus ęrumnis positus, iam uicta laborum
Sęuities, nimbis horrens iam bruma recessit,
Messis adest, licet æstiuas decerpere fruges.
Iam tristes scopulos dubiæ, iam Syrtis arenas,
Æquoraq; emensi, portus, & tuta videtis
Littora, iam positis siluerunt classica bellis,
Nulla vsquam armorum rabies, pax alta per Orbem:
Ponite tela manu, clarosq; ex hoste triumphos
Accipite. ———————————

AD PATRIARCHAS.

——— O Patres quorum est Hebręa propago
Vndè mihi genus est sęclorum ex ordine ductum;
Vos ad prima voco Nostri subsellia Regni,
Vobis ante alios fuit, & promissa per æuum,
Et sperata salus, primi referatis eandem.

ABRAAM.

Sic equidem fore, progenies ò nostra, Parentes
Sperauere tui, neq; nos hęc cura fefellit,
Sit satis ò tandem, sanguis meus, & tua sceptra
Aspicere, & populis te dantem iura tueri.

AD PROPHETAS:

Vestra, ò fatidici Vates, hęc altera palma
Vester, & alter honos; uos me, & mea fata canentes
Exegit ferro, & varijs manus impia pęnis.
Nunc quem per gladios, nunc quem per tela dedistis
Defensum, à Stygijs hic uos tutabitur armis.

MOSES.

Hæc tua laus, tuus hic honor est, ò maxime Vatum,
Tu ventura mones, & Vates uatibus ipse es,
Quin etiam nobis quęcumque oracula pandis,
Idem firma facis præclara in luce videri
Omnibus, ostendique pàlam tua Numina terris,
Gratulor, agnoscant homines non omnia Vates
Mentitos de te canerent dum mystica rerum.

AD APOSTOLOS.

Ad uos nunc geminas acies, & lumina uerto,
Quos ego bissenos comites complexus in omnem
Fortunam, quos in casus, ęuosque labores
Adsciui socios, uos me fleuistis ad auras
Pendentem, & Solymi sudantem in culmine montis.
Vos primi me iussa Patris diuina ferentem
Audistis, uos hæc eadem sparsistis in Orbem,
Vos, ceù prærupti colles in uertice summo
Exceptos Phœbi radios, imbremq; ruentem,
Fudistis nemorum in ualles, uos more Parentum,
Hæc tam multa meis peperistis millia Regnis.
Nunc agite, & bissena auro fulgentia sceptra
Accipite, ac totidem structas ex ordine sedes,
Et uarias hominum mecum decernite sortes.

D. PETRVS.

Hæc tua sunt promissa, Pater, nos reddita lęti
Accipimus, lętiq; tuos spectamus honores,
Et uultus nitidos quos olim sanguine turpes
Vidimus, & dumis laceros. ————

AD MARTYRES.

———— Vos præmia ferte,
Vos, ò magnanimi Heroes, uos lęta iuuentus,
Vos mihi funereas clades, & funera passi,
Vos rabiem experti Regum, uos prodiga uestri
Sanguinis, & flammis, & ferro nescia uinci
Pectora, quis uobis labor, aut fortuna pepercit!

Ceruices alijs falcatus perculit ensis,
Huic penitùs direpta cutis, nudataq; ferro
Viscera, Crux alios infanda morte peremit,
Hunc feruens oleum, hunc lapides, hunc ignea crates
Absumpsit, qua uos, qua non exercuit hostis
Sęuitię! quas non in clades tortor adegit,
At non indecores, nec inulti hæc sęua tulistis
Funera, nunc dabitur grauiora rependere uestris
Hostibus, intereà lęti date tempora circum
Purpureos flores uictricis præmia dextræ.

D. STEPHANVS.

Non mirum, Rex omnipotens, nos talia passos,
Tu tacitis animos stimulis, tu tarda mouebas
Pectora, quæ longè grauior fortuna peregit:
Nunc agè, quæ nos ferre iubes insignia laudum,
Stent omnes monumenta tuæ pietatis in annos.

AD DOCTORES.

Vos nunc ad meritas Patres accedite palmas,
Quas uobis labor, & populos pia cura docendi
Persoluit, decora hæc capitis, uiridesque coronas
Accipite, hos uobis defensa instauret honores
Religio. ————————

D. AVGVSTINVS.

———— Accipimus, contra tibi digna daturi
Carmina, quod nostras arcano lumine mentes
Foueris, & tenebras, rabies quas fudit Auerni
Depuleris. ————————

AD HAEREMITAS, ET RELIGIOSOS.

———— Vos, & lateri succedite dextro,
Qui nemorum specubus, toto uel tempore clausi
Cęnobijs,

Cçnoblijs, uitam rebus duxiſtis egentem
Omnibus, en uóbis æternas diues Olympus
Seruat opes! ——————

D. ANTONIVS.

—————— Tecum tulimus, mitiſſime Regum,
Pauperiem, nunc, & tectum cęleſtibus auctos,
Diuitijs regnare iubes; modò nos tibi iunctos
Eſſe uelis: quà diuitię, tam ſordida grata eſt
Pauperies. ——————

AD VIRGINES.

—————— Ad uos refero nunc ora puellę;
Quas niueus pudor, & uernanti in corpore candor
Regales odijſſe toros, odijſſe Tyrannos
Impulit, ipſe meis ſupera uos arce receptas
Dignabor thalamis, caſtiſque in ſęcula tędis,
Nunc caput, ac roſeos crines redimite chorymbo,
Candidaque innuptę ſuſpendite lilia fronti.

AD B. VIRGINEM MATREM.

In primis tu, cara Parens, cui munere noſtri,
Nec ſobolem pudor inuidit, ſobolesuè pudorem,
Nec tibi certus, & unus honor pulcherrima Virgo,
Omnes ſed Superùm palmas, & præmia Diuùm
Vna feres, partes alijs, tibi Regia Cęli
Tota vacat. ——————

MARIA.

—————— Tua ſic equidem mihi cognita ſemper
Nate fuit pietas, ſic me ſpectare iubebat;
Tu mea diuino compleſti uiſcera partu,
Tu mihi uirgineæ decus inuiolabile ſeruas

Laudis; & in summos Cęli me tollis honores;
Contiguamque tibi statuis, solioque secundam,
Nunc tibi, quæ reliqua est à dextris turba Piorum,
Commendo, hos etiam meritis tua dextera donis
Augeat, & dictis animos soletur amicis.

CHRISTVS.

Faxo equidem, uos has reliqui conscendite sedes,
Qui thalamos, quamuis, quamuis concessa saluti
Coniugia, & quamuis opibusque, domoque tuendis,
Intenti, non ulla tamen contagia culpę
Hę ferunt animis, aut si qua fuere, piastis,
Ergo etiam nobis summo stant pręmia Cęlo.

ADAM.

Nunc, ò Rex hominum, rerumque æterna potestas,
Da tandem, da pauca loqui, proque omnibus unum
Dicere, quas unquam tacito tibi pectore laudes
Concipiam! quas ore tonem, quando, & mihi quondam,
Et generi collata meo tua munera narrem!
Principio tu nos animis cęlestibus ornas,
Ingenij uires, & acutæ lumina mentis
Fingis, & erecto sublimia corpora uultu,
Æthereos trepidare orbes, & currere nobis
Astra iubes, uarijs terras animantibus imples,
Aèraq; & fluctus, herbis, & frugibus agros
Fæcundas, nos, & nostras custodibus Vrbes
Cęlicolis firmas, te donis insuper addis
Ipse meis, nunc hac tandem spectante corona,
Tot decora, & palmas, & tot pręconia laudum
Instauras, uos hinc Regi, uos ò mea proles
Carmina, & ex animis meritas persoluite grates.
In clades ego uos genui, dedit ille salutem,
Vos tumulis ego supposui, uocat ille sepulchris,
Si Stygię pestes, & dira aconita paraui,

Ambrosiam

Ambrosiam dedit ille, fores, atq; ostia Cęli
Crimine clausa meo, superata morte reclusit.
Illi nunc cytharis, illi nunc personet Æther
Cantibus, huic genua, & uirides de fronte coronas
Sternite. *Chris.* Surge Parens hominum, consurgite Diui.

ADAM.

Ausim ego muneribus tantis cumulatus, & illud
Te petijsse meis quod uotis deficit unum:
Respicis Infantum cuneas, quos vbere Matrum,
Auulsos hùc usque iubes vagire sub umbras,
Horum nec scelus est aliquod, nec gloria facti
Vllius, ad neutrum uires dedit inuida Cloto,
Culpa q̃dẽ, & scelus omne meum est, mea facta nocẽtem
Progeniem fecere meam, nunc quos mea letho
Culpa dedit, prosint ijsdem mea uota, precesq;
Nec precor in Cęlum tollas, quos nulla piauit
Sanguinis unda tui, at terras, & terrea prębe
Gaudia, da Cęlum, quod non conscendere fas est
Aspiciant. *Chris.*: hęc etiam rata munera sunto.

AMON ANIMA LYMBI.

Gloria digna, tibi maneat placidissime Iudex,
Quòd nos ereptos tenebris, votique potentes,
Æthercam lucem tribuas haurire per ęuum,
Ergo terrarum campos, & aprica colemus
Littora, pacatas pelagi tranabimus undas,
Dissimilemque sui Scyllam lustrabimus agros,
Nec tristes nebulis, nec iniqua fulmine quassos?

SECVNDA ANIMA LYMBI.

Ora quidem tua, Rex hominum, non cernere fas est,
Nec petere, ast Cęli rutilos mirabimur ignes,
Et si non Dominum; Domini spectabimus arces.

CHRISTVS.

NVnc contra clades, & triſtia fata nocentum
Penſanda, hæc mecum uobis tractanda ſup ſunt
Iudicia; ac primum fandi nunc copia cuique eſt,
Crimina ſi quis habet, quę nobis deferat actor,
Aut quibus aduerſo teſtem ſe prabeat ore.

ACHERON.

O' Rex omnipotens, rerumq; acerrime uindex,
Primus ego ante ālios, quem pars hęc leua coërcet
In Phlegetontęos ignes, pęnaſq; repoſco,
Natura tuus eſt, at ſi contagia morum
Inſpicias, meus eſt, noſtro certamine uictus
Succubuit, victos tradi victoribus ęquum eſt:
Quin etiam ſe ſponte meis ſubiecit inermem
Imperijs: rapies inuitum ad ſidera Cæli?
Spreuit opes, ſpreuit quę tu promiſſa canebas
Poſt obitum, tua contempſit, mea dona ſequutus,
Nolenti placitura modò tua munera credis?
Addebas monitus, arcano corda mouebas
Impulſu, tacitęque dabas calcaria menti,
Reſtitit ille tibi, riſit, quęcumque monebas
Conſilia, at monitus noſtri, noſtręque placebant
Illecebrę, quod ſi ſceleratę parcere genti
Eſt animus, cur nos Supera detrudimur arce?
Quæ ſcelera in nobis? quicquid deliquimus, unum eſt.
Hi contrà, quę non cęptis immanibus auſi
Flagitia, aut quæ uox illorum crimina fando
Explicet, en uaſtos ingenti pondere libros,
Hic ſcelera, hic culpas ſeruo deſcripta uirorum,
Sęuijt hic ferro, dextraque in tartara multos
Pręcipites dedit, hic multo prædatus egenos
Fœnore, & hic toties populatus regna coëmptis
Mercibus, hic fęda thalamos uiolauit adulter
Pellice,

Pellice, quid multis opus est? tu cętera nosti,
Tu meritas statue in scelerum discrimina pęnas.

PHEDAEL ANGELVS CVSTOS.

Nos quoq; contemptis q̃rimur, Sanctissime Princeps,
Nostra uiris semper populisque impensa tuendi
Cura fuit, sed nunc, quisquis custodibus uti
Noluit, actores habeat: quæ tempora nostris
Officijs caruere? quibus noctemque, diemue
Defuimus? quęnam uobis subduximus unquam
Auxilia? Eumenidum rabiem, Stygiosque furorem
Depulimus, castos dedimus sub pectore sensus,
Quod rectum fuerat, quod Christi milite dignum
Suasimus. O' quoties dum corpora somnus habebat
Adstitimus uigiles, quoties pia uota Tonanti
Obtulimus, uestrasque preces! quot munere nostro
Casibus, & quantis uita est erepta periclis!
At uos immemores nostri, Ditemque secuti
Omni Custodes temerastis crimine uestros;
Tu Iudex paria ingratis exempla reponas.

D. AGATHA.

O decus, ò casti Vindex ęterne Pudoris,
Nos etiam tradi in pęnas infanda rogamus
Agmina. Vos animum Baccho, Venerique dicastis;
Vos sacrata Deo maculastis pectora turpi
Illuuie, quid non petulans aggressa libido,
Continuit nè ullis oculos, aut corda puellis,
Seù pueris! & quos thalamos, alienaque fugit
Connubia! An consanguineos temerare penates
Extimuit! Quin & nobis inferre parabat
Damna pudicitię, Tu nunc ęquissime Iudex,
Hanc Venerem, hos fædos grauioribus ignibus ignes
Extinguas.

D. ANTONIVS.

An adhuc tumidæ fastigia gentis,

An faustus, aurique famem patieris inultam,
O' contemptor opum! patrias nos liquimus oras,
Cognatasque domos, nemorum secessimus antris,
Viximus indecores, argenti, auriq; talenta
Spreuimus, agrestem stirpes, & gramina uictum
Prębebant, olidæ pelles durata tegebant
Corpora, quin etiam ob uitę melioris amorem
Viuere desijmus, nunc horum respice luxum,
Impendere dies epulis, nostramque perosi
Pauperiem, totis inhiarunt mentibus auro,
Emptus honor, rapti fasces, quęsita supellex
Regia, seruorum lateri longissimus ordo
Adiunctus, suspensa toris, suspensaque tectis
Aulęa, anne illis eadem nunc commoda seruas!
Delitias nè alias nobiscum in sæcula ducent!

D. AVGVSTINVS.

Omnipotens Deus, & veri, rectique Magister,
Tradideras nobis populos, Vrbemque docendam,
Paruimus, quodcumque Gregi conducere visum,
Expositum satis est, sonuerunt pulpita nostris
Vocibus, in triuijs etiam, & per compita noster
Auditus clamor, raucæque in littore fauces,
Clamatum satis est, sed nil clamoribus actum.

D. SEBASTIANVS.

O' scelerum Vindex, & nostri sanguinis ultor,
Innumeris mea membra uides laniata sagittis,
Vulnera nostra uides, & funera sæua tuorum,
Hæc ferro populata uides, hæc tradita flammis
Corpora, & illa uides pelagi demersa sub undis,
Carnificum hinc rabiem, & nostrum depasta cruorem
Regum tela uides, quæ iudex, quæ mora nunc est?
Stringe manu gladium, cladesque ulciscere nostras.

D. PAV-

D. PAVLVS.

Turbine pręcipiti tandem rape, maxime Regum,
Inuisa hęc capita, & nostris aspectibus aufer,
Mens iamdudum auersa mihi est, nec talia possunt
Monstra pati, qui te fontem, summamque bonorum
Posthabuere sibi sua commoda quisque secutus,
Oblitusque tui est, at te poscentibus illis
Tolle, nec obsequia illorum dignare rogatus.

CAMVEL.

Nos, ò Rex Superùm à primo deuoluimus ęuo
Æthereos Orbes, labentes duximus annos,
Abstulimus longè Solem, mox tempore certo
Rettulimus, pauidis immoto sidere nautis
Adfuimus, stabilique vias direximus Arcto,
Sed quid ego hęc refero? nullis tractabile pectus
Officijs, nec te astrorum, Cęlique potentem,
Nec memori nostros animo coluere labores.

IALEL.

Nos etiam innumeros tutati elementa per annos,
Tellurem in segetes, in frugum germina campos,
Et varia in varijs syluarum brachia fetus
Induimus gregibus, pubescere iussimus herbas,
Extulimus fontes, mutatas ęquore merces
Veximus, ęquoreis pisces suffecimus vndis,
Aëreas dedimus pluuias, & frigora flammis
Depulimus, sed quis (ferimus dum talia) narret,
Quę scelera in terris passim per Regna, per Vrbes
Viderimus! neq; me quęcumque aspeximus, aut quæ
Flagitia inuiti tulimus memorare necesse est!
Ipsa palàm sese recluso pectore produnt
Crimina, sed tectas neque mens malè conscia labes

Dissimulare valet, clarè vos omnia Diui
Inspicite.

TVRBA REORVM.

Heù, heù, heù, heù, qs nostri penetralia cordis
Prodidit! En tacitis animis quęcumque latebant
In lucem venere, quis hęc feralia nobis
Dedecora instaurat! quis cladem cladibus vrget!
Huc ruite, ò colles, quasso nunc uertice montes
In capita hæc uestris certatim aduoluite syluas,
Quis modò congestis incumbens Auster arenis
Ora tegat! quis nunc abrupto littore Pontus
Infames uultus superantibus obruat undis!
Subtrahat, & populis sceleris spectacula nostri!

ADAM.

Ipse etiam accedam post omnes vltimus actor,
Vtque alias hominum causas, & facta relinquam,
Te mea verba petent, Acheron tibi feruidus insto
Delator, iuuat hic antiquum explere dolorem
Longęui senis, & deceptæ coniugis iras,
Tu labes, tu prima lues, tu causa malorum,
Tu miseram insidijs aggressus, & arte puellam
Vipęream inspiras tabem, nostramque ueneno
Progeniem labente necas, cur inuida pestis
Congressus nostros, nostram tentare palestram
Non ausus! quam uicta tibi dat fæmina laudem,
Quin etiam, nec te puduit tot iurgia dudum
Iactare, & miseros probris urgere nocentes!
An te ipso eluuies, monstrumque nocentius illum?
Mortali mentes hebetantur corpore nostræ,
Præcipitesque ruunt, at tu sine corpora uita es;
Author tu nobis scelerum, suasorque malorum,
Tu nullo suasore cadis, tibi uiuida mens est,
Ingeniumque celer, nos noxia corpora tardant;

Te rapit in culpas, atque omni crimine uexat
Liuor edax, odiumque Dei, nos blanda uoluptas,
Tu Rex omnipotens ęquissimus arbiter esto
Vtrorum impietas grauior, tu Numine dextro
Vltorem mihi te prębe, generique meorum.

CHRISTVS.

IAm longo uersata satis certamine lis est,
Nec locuples causæ testis, nec defuit actor,
Vltima nunc dubijs quæ stet sententia rebus
Accipite: ac primum tu Dux Cocytius iras
Experiere meas, primis tu semper ab annis
Infensus mihi, tu nostris auersus ab ęuo
Laudibus, ac sceptris quas implacabile monstrum
Arsisti in furias, cum prima ab origine Mundi
Debita fata mihi, & diuinę prolis honorem
Vidisti, iam tùm rabie, diraque superbus
Ambitione furis, cessisti pulsus Olympo,
An modus inuidiæ positus, num pectus, & iræ
Detumuere tuæ, fremis, atq; horrentia rursus
Bella cies, Erebo socios effundis aperto
In terras, totum misces furialibus Orbem
Cladibus, & Stygijs mortalia pectora telis
Exagitas, ò quanta pijs, ò qualia Diuis
Exitia, heù quos non in me, & mea castra Tyrannos
Extimulas odijs, & dum me perdere certas,
Quos, quos non adigis iurare in prælia Reges!
An vitæ, an capiti potuisti parcere nostro,
An vetitus: me, me, latronum more necandum!
Erigere in truncos, lacerisque aduoluere saxum
Artubus, & tristi corpus temerare sepulchro!
Pridem etiam Christos alios, aliamque salutem
Mentitus, bellum reparas, & cæde meorum
Templa, domosque rigas, heù plùs satis inuida Cęlo,
Impatiensque iugi, & domitari nescia pestis,
Nunc sceptrum excutiam terræ, pelagique timendum,

Nunc in uincla manus adigam, nunc compede uinctum,
Teque, tuosque premam, & Stygio sub carcere mergam,
Nunc superas dabitur posthac errare per auras.

ACHERON.

Heù meliora precor, ne tantas incute clades
Christe potens rerum nec Adæ clamosa senectus
Te moueat, nos ille odijs oppugnat iniquis

CHRISTVS.

Nec tacuisse potes! Michàël immitia frenis
Ora premas. Hominum nunc pendere crimina tempus.
O' prorsum imperijs gens intractabile nostris!
Hæc est illa dies, in quam spectabat ab æuo
Annorum series, hanc uobis tota vetustas,
Hanc Diuûm monita, hanc Vatum cortina minata est,
Hæc pacata diù in rabiem mea pectora soluet,
Nec faciles animos, solitamque ignoscere dextram
Exacuet furijs, hæc hæc distringet in hostes
Desuetum bello tàm multa in sęcula ferrum.
Quęrere iam tandem iuuat; & cogere causas,
Quæ uos, & scelere, atque odijs decernere mecum
Impulerint! quæ culpa mea est, quo crimine uestros
In me animos, tantam rabiem, tantumque furoris
Accendi! scelus est equidem quo deprimor unum
Sparsisse immemori, ac stolidæ tot munera genti.
Mitto ea, quæ dudum memorarunt plurima nostri
Cælicolæ, mitto quæ tantum cognita uobis:
Hoc vno potui fera corda euincere dono,
Hos mihi (cui Genitor Deus est, cui sidera parent)
Vestra salus, & fidus amor circundedit artus,
In stabulo iacui, Domino blandita iacenti
Brúta gemunt, gemit, & querulis vagitibus antrum,
Membra gelu concreta rigent, cunabula mater
Graminea, & turpi concreta crepundia fęno

Appa-

Apparat, accitur qui mollia corpora saxo
Percutiat, Pharias infans, atq; exul in oras
Hoste premente feror profugum comitatur egestas,
Nec patrias eadem repetentem deserit oras:
Quid memorem infandos casus, uitęque labores,
Frigora, probra, famem, uariosque per oppida luctus?
Quidue dolis, falsoque agitatam crimina cædem?
Traiectosque pedes, & hiantes sanguine palmas
Exequar? aspicite, hæc seni monumenta doloris
Quatrifidamque trabem, mersumque in uiscera telum,
Quæ potui maiora? quibus meus excidit unquam
Officijs infractus amor? sed quę mihi contrà est
Gratia pro meritis? quæ digna rependitis ipsi
Munera muneribus? quoties uidistis egentem?
Frigentem quoties, quoties, & amica rogantem
Hospitia? & Cererem exiguam, tenuemque lacernam,
An tectis inopem, an lacero fouistis amictu?
An viles epulas, an uel quęcumque dedistis
Pocula, num morbo pallentem, aut carcere uinctum
Solari auxilio, & dictis lenire dolorem
Dignati? ô rabidos animos, ô ferrea gentis
Pectora, quæ uobis circum precordia cautes,
Aut quæ dura silex? ————————

IEROBOAM DVX DAMNATORVM.

———————— Ne clementissime Princeps,
Hæc scelera, has clades ingrati pectoris in te,
Obijcias miseris, an te, ditissime Regum,
Vidimus in terris unquam morboque grauatum:
Enectumque fame, aut confectum frigore membra?
O nobis vtinam uenisses obuius unquam,
Quæ fuimus gemmis, auroque intexta daturi
Pallia! quæ lautis passim conuiuia mensis!
Quot thalamos, & quæ saturata cubilia cocco!

CHRI-

CHRISTVS.

Nulla fides dictis, nequicquam hæc munera magno
Ore ſonas, quicumque meos contempſit alumnos,
Seù famulos, mihi non equidem meliora paraſſet:
Iamque adeo immites animos, quos munere nullo
Edomuit Superùm pietas, uos Tartara ſęuo
Igne doment, procùl hinc aſpectu abſiſtite noſtro.
Ite ſub æternis incandens ignibus antrum,
Ite ò uipereę peſtes, ite agmina flammis
Debita, nulla mora eſt, ſub cæci abrupta Barathri,
Ite, nec has auras ueſtro temerate ueneno,
Ite mihi malè grata cohors, malè grata Tonanti.

IEROBOAM.

Quò Superùm Pater, & noſtræ ſpes fida ſalutis
Pręcipitare iubes, in quas depellimur oras!
Quæ ſubeunda tuis, Cęli quibus aſtra parabas
Exilia! annè tuo ſeruatam ſanguine gentem,
Tradis in Eumenidum furias, ubi nam tuus ille
Nequicquam memoratus amor! tantumnè laboris,
Verberaque, & uepres, & Crux tolerata peribunt!

CHRISTVS.

Non ullus uenię locus eſt, hęc omnia quondam
Profuerant, nunc uos, fuerant quęcumq; ſaluti
Exitio grauiore premunt, pęnaſque minantur.

IEROBOAM.

Vos ò Cęlicolę caſus miſereſcite noſtri,
Quos Deus omnipotens uitam legauit in omnem
Cuſtodes miſeris, experti munera ſemper
Veſtra ſumus, deeritnè extremo ueſtra labori
Dextera!

Dextera! si placidis clauum uexistis in undis,
Quid nunc tàm rapido iactatam turbiue puppim
Deseritis! ———————————

RAPHAEL.

——— Mansit dum spes incerta futuri,
Nec dum extincta salus, nec uestri ultima rebus
Orta dies fuerat, noster non defuit ulli
Aut labor, aut studium, suffecimus omnia uobis
Auxilia, at quoniam uobis mens improba, nullis
Officijs mutata loco, iam uerbere uicta est,
Nec monitis, modò nos etiam procudimus ignes.

IEROBOAM.

O Diuùm genus, ò legio ueneranda Piorum,
Ad uos confugimus, uestram per Numina Cæli
Imploramus opem, uos hoc miserabile uulgus
Respicite, indignamque luem, & data corpora flammis.
Hic tantùm locus auxilio est, hoc tempore solum
Sperandum miseris, postquam nos tristis habebit
Tartarus, & fędos Erebi trademur in ignes,
Quid nostri gemitus! quid lamentabile murmur
Qui duè manus uestræ poterunt: hęc optima rerum
Præsidia! ———————————

D. PETRVS.

——— O! scelerata cohors attollere uultus
Infandos audetis adhuc! ueniamque precari!
Nulla salus seros gemitus, luctumque sequetur,
Sic tumor ille animi, sic flecti nescia ceruix
Subsidat, sic, & uitæ pensanda uoluptas,
Sic grauis ambitio, sic lautæ fercula mensę.

IEROBOAM.

At quę? ſpes reliqua eſt? quæ nunc hominumq, Deiq;
Imploranda fides! Ad te placidiſſima Virgo,
Cui decus, & pater eſt, & matri filius idem,
Tabentes oculos, & brachia ſupplice dextra
Tendimus, in gremijſque tuis, ò Diua ſalutem
Ponimus, ardentis demulce pectora Nati,
Iratos compone animos, blandire furenti,
Tu pectus niueum, & materni pignus amoris
Vbera, facundoſque ſinus, & uiſcera profer.

MARIA.

Non opus his Natum, Matremq; urgere querelis,
Certa lues uobis, precè nec reuocabilis ulla,
Ipſa ego, quę ueſtros ſemper miſerata labores,
Nec ſupplex quicumque mihi non donatus abibat,
En flammas, & tela paro. ——————

IEROBOAM.

—————— Quis deindè vocandus,
Quis uota, ac lacrymas, atq; imò pectore uoces
Audiat, aduerſis impendent omnia telis:
Hinc Iudex fremit, atque aſpectu territus inſtat,
Hinc, & fulmineos enſes, haſtamque coruſcant
Cęlicolæ, hinc terrent librata cuſpide Diui,
Circumſtant rabidæ Eumenides, ſtridentq; cathenis;
Et prędę iam dudum inhiant, iam mugit Auerni
Sub pedibus tremefacta domus, iam prorſus alumnos
Indignata ſuos detrectat pondere tellus,
Quòcumq; inciderint oculi, quaſcumque relicti
Vertimus in facies, arma undique, & undiq; clades;
Cogimur heù rurſùs tua poſcere Numina Iudex,
IESV in te ſuprema ſalus, tibi dulce ſalutis

Nomen

Nomen ineſt, an non ęqualis nomina factis?
Quòd ſi non Supera dignaris ſede nocentes,
Idque Patris mandata uetant, non aſtra rogamus;
Da placidis ſaltem miſeros conſiſtere terris.

CHRISTVS.

Haudquanquam placidis; terrarũ abrupta petendum,
Sæuus vbi manes flammis exercet Auernus.

IEROBOAM.

Si flammas, Erebumq; iubes, nec mitior alter
Eſt locus ad pęnas, da certos cladibus annos,
Da tenebris, ignique modum. ————

CHRISTVS.

———————— Modus unus in æuum
Conſtabit caruiſſe modo, non ulla uetuſtas,
Nulla dies, lux nulla luem, mortemq; leuabit
Mors erit in flammis, non ulli obnoxia morti
Mortua mors uiuet, non mortem inuita ſequetur
Vita comes, non & uitam mors neſcia mortis.

IEROBOAM.

O' cladem nullis ęquandam cladibus unquam,
Quam non longa dies, annoſaq; leniet ętas,
O' uitę lethale malum, cui nulla ſenectus
Vltima, nec tumulus, nec mors optata ſubibit,
Nec lacrymę finem accipient, Phlegetontis in ignes
Deiecti totos męſti plorabimus annos,
Triſtiaque æterno ducemus ſęcula luctu;
O' quę ſufficiant in tanta piacula cautes
Ferrea quę moles, aut quæ non membra liqueſcent

Ærea, perpetuiſque fluent conflata caminis,
Da ſaltem Rex Cęlicolùm, claroſque ſodales,
Da fidos comites, ſint qui ſub Tartara noſtram
Solentur, doleantque uicem. ——————

CHRISTVS.

—————————— Illa agmina jungam,
Illa eadem, quæ me quondam placuere relicto,
Ibitis immixti ducibus nigrantis Auerni,
Hi ſocij, & caſus hi ſint ſolatia ueſtri:
Nec mora, uos acies Superùm raptate ſub umbras
Infandum uulgus, trahite, & quæcumque laborum,
Pęnarumque lues fuerant mortalibus ęgris
Hæc etiam accedant, Erebo, fatiſque nocentum.
Tu Michael poſtquam ſontes demiſeris Orco
Adde feras centum, centumque ad limina uectes.
Ad uos intereà quos ad meliora uocauit
Fata Parens, noſtrique dedit decus eſſe triumphi,
Męnia felicis mecum conſcendite Regni.

IEROBOAM.

O fortunatus nimium, quos aurea Cæli,
Et benè grata domus Superùm ſtipante Senatu
Excipit, en quantis ſtridens exultat Olympus
Plauſibus, en reſonant ridentia ſidera plectris,
Viuite felices, uobis naſcentibus Æther
Riſit, laxauitque ſinus fortuna ſecundos,
Vos hæc feſta dies, hæc ſors optata manebat:
At nos exilio longè cęleſtibus oris
Eiecti Stygiæ nocti, & pallentibus umbris
Æternas damur in clades, proh exitus impar
Amborum, ò nimium fatis diſtantia ueſtris
Fata Erebi, in męlius nullis mutanda diebus.

ALE-

ALEXANDER MAGNVS.

Quę uis tanta precor, quę tanta potentia me me,
Tot quondam insignem sceptris, tot Regna mouentem
Egit in has tenebras, & miscuit omnia luctu;
Hęc mea quot Reges, quot fudit dextera gentes,
Huic hæc Argolicam gentem, Pelopisque nepotes
Terruit, huic Candax, huic Persę, huic barbara Memphis
Succubuit, nihil, & nostris non concidit armis,
Heù nunc in tristes domita ceruice triumphos
Ducimur, & spolijs lętantur Tartara nostris;
At quò sceptra manu uerso? cur aurea frontem
Serta premunt? annè hæc arcebunt uincula collo,
An Domino poterunt tantam defendere cladem?
Absistant procùl hinc onera infelicia dextræ,
Et capitis mihi, quæ tantos peperere dolores.

IVLIVS CAESAR.

Quę misero fortuna repens, inopinaq; clades
Ingruit, ex opibus quantis, & culmine quanto
Imperij, pręceps deturbor in ultima rerum,
Quis domitas Alpas, quis iam iuga nostra ferentem
Oceanum, & spolia Emathiæ, trabeamque Quirini
Abstulit! ò subitos è Cęli uertice casus!
Noster ubi horrescens Arctòò in puluere Miles,
Quis lateri gladios, carosque abduxit Alaudas!
Martia quò legio! quotquot cessere cohortes,
Cur non eripiunt tàm sęuo ex funere Regem!
Cur non in Stygias acies horrentia torquent
Pila manu! & Dominum stricto mucrone tuentur!
Heù nil subsidio est, nullus pro Rege satelles,
Dumq; his emorior quid adhuc diademata seruo!
Ite triumphales quondam noua gaudia lauri,
Tuque Dionęę sidus genitricis abesto.

CRAESVS

Ergo hæc pauperies Cræſum, ſordeſq; manebant,
Hic ſqualor ſubeundus erat, nec talia quondam
Atticus ille Solon Cræſo metuenda canebat
Quas mihi ferrata ſeruabant ſcrinia cedro
Diuitias, quibus ardebant laquearia gemmis
Aurea, qui multos ſcindebam uomere campos:
Omnia mors rapuit, loculos mihi liquit inanes;
Sed ualeat loculis, & Domino male fida turpè lex.

ACHILLES.

Huc ego depulſus! trahar in ſqualentia Ditis
Regna tumens! an degenerem gens ulla uidebit
Peliden! uictum nè aliquis iactabit Achillem!
Scit Troiana domus, ſcit bello acerrimus Hector
Quantus in arma ruam! quis mecum prelia uictor
Conſeruit? quis me uel Atrides leſit inultum?
Sed modò nec conferre manus, nec ſtringere ferrum,
Nec Stygias tentare manus certamine fas eſt,
Quò mihi Vulcani gladius ſi non datur vſus
Euolet, hinc fractaque acie, capulóque fatiſcat

SARDANAPALVS.

Quò rapitis feſſum Eumenides, quò mollia membra
Purpureis aſſueta toris? quò ſegnia luxu
Corpora? non ueſtros ſolitus tolerare caminos,
Sed plectris uerſare chelym, dare tempora circum,
Liliaque, & myrtum, & plenis accumbere menſis,
In Venerem toto uenari ex orbe puellas,
Nocturnas ęquare uices, ęquare diurnas
Delicijs, nunc, & ſomnos, nunc, & ducere ludos;
Hei mihi quis robur membris imbellibus addat,
Et teneros artus Stygios obduret in ignes.

LVTHERVS.

Ille ego Lutherus, Lutheri funera uestri
Respicite, ô socij, quibus olim incognitus oris
Lutherus! quę non Lutheri nomina tellus
Audijt, en quondam qui tot figmenta canebam,
Qui ueterum prorsus consulta auellere Patrum,
Iuraque Pontificum, & sacras rescindere leges
Conatus nunc me insanas dediscere nugas,
Et sapere, ut par est, Cocytius ignis adegit.

MAHOMETTVS.

Heù funesta dies miseri quæ conscia partus
Me dedit in lacrymas, qua rupi dira Parentis
Viscera, qua fouit gremijs, atque ubere nutrix
Infantem, blando mulcens cunabula cantu,
Heù Superis inuisa dies, qua deditus auro
Cępi Niliacas merces mutare Sabęis;
Qua uiduæ thalamos potui fędare iugales,
Quaque meos animos immanibus appulit ausis
Sergius, illa lues hominnm, scelerumque Magister
Atra dies, qua succubuit uictricibus armis
Gens Agarena meis, legesq; ac iura recepit,
Quæ mihi spargenda in populos mandauit Erynnis;
Heù modò nulla manet magni Mahomettis imago,
In cladem, in lacrymas Mahometti gloria uersa est.

MICHAEL.

Desinite hos, gemitus, olim deflere iuuabat,
Cum fuerat uiuis melior data copia flendi;
Sistite id lacrymas, neù ducite tempora luctu,
Æternum dabitur Stygijs lugere sub umbris,
Condite nunc capita in fauces bipatentis Auerni.

TVRBA REORVM.

Non unquam has Erebi coges intrare tenebras,
Malumus hic ferro excindi, quàm nigra uidere
Tartara, tellurem manibus prensabimus uncis,
Defigemus humi stabili uestigia gressu,
Atque immota solo sternemus pectora proni,
Hic gladium, hic sæuos molire nocentibus ignes.

MICHAEL.

Corpora nequicquam terræ resupina dedistis
Pallentes iter hinc etiam pandetur in umbras,
En Acheron iubeo rupta tellure dehiscens,
Præcipitesque uiros imo in penetralia Ditis
Abripias. ———

TVRBA REORVM.

——— Heù, heù, heù, heù, heù, heù, heù.

MICHAEL.

Astrego demersos impresso turpede calcans
Ferratos foribus defigo in secula uectes.

FINIS QVINTI ACTVS.

Errata.	pag.	vers.	Corrige.
daturo	1	9	*datura*
mortem	2	1	*morte*
Considerent	2	28	*Confident*
dexiera	5	9	*dextra*
Vrbis	5	24	*Vrbes*
getnis	7	20	*gentis*
Sauus	9	22	*Seuus*
Nunc	10	28	*Hunc*
Mandatem	10	33	*Mandantem*
Imploro, uos	24	29	*Imploro, uos, uos*
Numines	25	22	*Numine*
flammintis	25	24	*flammanti*
subitos	29	44	*subitò*
nostram	36	21	*nostras*
lenias	37	9	*leniat*
Morte	40	8	*Marte*
absint	48	1	*adsint*
morsis	57	8	*morti*
Obsequimu	57	9	*Obsequimur*
æther eum	62	25	*æthereum*
Adsint	62	27	*Adsis*

ERRATA.

Cymba quam Pontus, Zephyrique iactant
Ne ruat casu pelagi, potentem
Fluctuat, sed non superanda fluctu est
Nacta magistrum

CORRIGE.

Cymba quam Pontûs Zephyriq; iactant
Fluctuat, sed non superanda fluctu est,
Ne ruat casu pelagi potentem
Nacta magistrum.

181
11
33

